

ओं नमः परमात्मने, श्री महागणपतये नमः,

श्री गुरुभ्यो नमः

हरिः ओं ॥

कृष्ण यजुर्वेदीय तैत्तिरीय संहिता

पद पाठः (वाक्य सहित)

प्रथमकाण्डे चतुर्थः प्रश्नः

Table of Contents

1 कृष्ण यजुर्वेदीय तैत्तिरीय संहितायाम् पद पाठे प्रथमकाण्डं.....	4
1.4 प्रथमकाण्डे चतुर्थः प्रश्नः – सुत्यादिने कर्तव्या ग्रहाः.	4

Version Notes

1st Version Number 0.0 dated 15th April 2019

2nd and Current Version Number 0.1 dated 31st March 2020

1. This Version replaces earlier version “0.0” dated 31st March 2019.
2. We have incorporated TS 1.4 Samhita Vaakya corrections in this version.

ओं नमः परमात्मने, श्री महागणपतये नमः,

श्री गुरुभ्यो नमः ॥ हरिः ओं

1 कृष्ण यजुर्वेदीय तैत्तिरीय संहितायाम् पद पाठे

प्रथमं काण्डं

1.4 प्रथमकाण्डेचतुर्थः प्रश्नः – सुत्यादिने कर्तव्या ग्रहाः

1.4.1.1

आ ददे॑ ग्रा॒वा॒स्य॒ध्व॒र॒कृ॒द् दे॒वे॒भ्यो॑-गं॒भी॒र॒मि॒म-म॒ध्व॒रं
कृ॒द्ध्यु॒त्त॒मे॒न प॒वि॒ने॒न्द्रा॒य सो॒म॒ सु॒षु॒तं म॒धु॒म॒न्तं प॒य॒स्व॒न्तं
वृ॒ष्टि॒व॒नि॒मि॒न्द्रा॒य त्वा वृ॒त्र॒घ्न इ॒न्द्रा॒य त्वा वृ॒त्र॒तु॒र इ॒न्द्रा॒य त्वाऽभि॒मा॒ति॒घ्न
इ॒न्द्रा॒य त्वाऽऽदि॒त्य॒व॒त इ॒न्द्रा॒य त्वा वि॒श्व॒दे॒व्या॒व॒ते श्वा॒न्नाः स्थ॑ वृ॒त्र॒तु॒रो
रा॒धो॒गू॒र्ता अ॒मृत॑स्य॒ पत्नी॒स्ता दे॒वीर्दे॒व॒त्रे॒मं य॒ज्ञं ध॒त्तो॒प॒हू॒ताः सो॒म॒स्य
पि॒ब॒तो प॒हू॒तो यु॒ष्मा॒क - [ ] 1

1.4.1.1 (Padam)

ए॒ति । द॒दे । ग्रा॒वा । अ॒सि॒ । अ॒ध्व॒र॒कृ॒दि॒त्य॒ध्व॒र - कृ॒त् । दे॒वे॒भ्यः॑ ।
गं॒भी॒र॒म् । इ॒म॒म् । अ॒ध्व॒र॒म् । कृ॒धि॒ । उ॒त्त॒मे॒ने॒त्यु॒त् - त॒मे॒न ।

प॒विना॑ । इन्द्रा॑य । सोम॑म् । सु॒षु॒तमि॑ति सु – सु॒तम् । म॒धु॒मन्त॑मि॒ति
म॒धु – म॒न्तम् । प॒यस्व॑न्तम् । वृ॒ष्टि॒वनि॑मि॒ति वृ॒ष्टि – व॒निम् ।
इन्द्रा॑य । त्वा । वृ॒त्रघ्न॑ इति वृ॒त्र – घ्ने । इन्द्रा॑य । त्वा । वृ॒त्रतु॑र
इति वृ॒त्र – तु॒रे । इन्द्रा॑य । त्वा । अ॒भिमा॑तिघ्न इत्य॑भिमाति – घ्ने ।
इन्द्रा॑य । त्वा । आ॒दि॒त्यव॑त इत्या॑दि॒त्य – व॒ते । इन्द्रा॑य । त्वा ।
वि॒श्वदे॑व्याव॒त इति॑ वि॒श्वदे॑व्य – व॒ते । श्वा॒त्राः । स्थ । वृ॒त्रतु॑र इति
वृ॒त्र – तु॒रः । रा॒धो॒गूर्ता॑ इति रा॒धः – गूर्ता॑ः । अ॒मृत॑स्य । प॒त्नीः ।
ताः । दे॒वीः । दे॒वत्रे॑ति दे॒व – त्रा । इ॒मम् । य॒ज्ञम् । ध॒त्त ।
उ॒प॒हू॒ता इत्यु॑प – हू॒ताः । सोम॑स्य । पि॒ब॒त । उ॒प॒हू॒त इत्यु॑प–हू॒तः ।
यु॒ष्माक॑म् । १ (५०)

1.4.1.2

सोमः॑ पि॒ब॒तु य॑त्ते सोम दि॒वि ज्योति॑र्यत् पृ॒थि॒व्यां य॑दु॒राव॑न्तरि॒क्षे
तेना॑स्मै यज॑माना॒योरु॒राया॑ कृ॒द्ध्य॑धि दा॒त्रे वो॑चो धिष॑णे वी॒डू स॑ती
वी॒डये॑था – मूर्जं॑ दधा॒थामूर्जं॑ मे ध॒त्तं मा वाँ॑ हिँ॒सिषं॑ मा मा

हि॒॒सि॒ष्टं॑ प्रा॒गपा॒गुद॑ग॒धरा॒क्तास्त्वा॑ दि॒श आ॑ धा॒वन्त्वं॑ नि॒ ष्वर॑ ।
यत्ते॑ ( ) सो॒मादा॑भ्यं॒ नाम॒ जागृ॑वि॒ तस्मै॑ ते सोम॒ सोमा॑य॒ स्वाहा॑ ॥ 2

1.4.1.2 (Padam)

सोमः॑ । पि॒बतु॑ । यत् । ते । सोम॑ । दि॒वि । ज्योतिः॑ । यत् ।
पृ॒थि॒व्याम् । यत् । उ॒रौ । अ॒न्तरि॑क्षे । तेन॑ । अ॒स्मै । यज॑मानाय ।
उ॒रु । रा॒या । कृ॒धि । अधी॑ति । दा॒त्रे । वो॒चः । धि॒षणे॑ इति ।
वी॒डू इति॑ । स॒ती इति॑ । वी॒डये॑थाम् । ऊ॒र्जम् । द॒धा॒थाम् । ऊ॒र्जम् ।
मे । ध॒त्तम् । मा । वा॒म् । हि॒॒सि॒ष्टम् । मा । मा । हि॒॒सि॒ष्टम् ।
प्राक् । अ॒पाक् । उ॒दक् । अ॒धरा॑क् । ताः । त्वा । दि॒शः । एति॑ ।
धा॒वन्तु॑ । अ॒ंब । नी॒ति । स्वर॑ ॥ यत् । ते ( ) । सोम॑ । अ॒दा॑भ्यम् ।
नाम॑ । जागृ॑वि । तस्मै॑ । ते । सोम॑ । सोमा॑य । स्वाहा॑ ॥ 2 (59)

(युष्माक॑ – स्वर॑ यत्ते – नव॑ च) (A1)

1.4.2.1

वा॒चस्प॑तये॒ पव॑स्व वा॒जिन् वृषा॑ वृ॒ष्णो अ॒॒शु॒भ्यां ग॑भ॒स्तिपू॑तो
दे॒वो दे॒वानां॑ प॒वित्र॑म॒सि येषां॑ भा॒गोऽसि॑ तेभ्य॒स्त्वा स्वा॑कृ॒तोऽसि॑
म॒धुम॑तीर्न॒ इष॑स्कृ॒धि वि॒श्वेभ्य॑स्त्वेन्द्रि॒येभ्यो॑ दि॒व्येभ्यः॑ पा॒र्थि॒वेभ्यो॑

मन॑स्त्वा ऽष्टु॑र्वन्तरि॑क्ष – मन्वि॑हि स्वाहा॑ त्वा सु॒भवः॑ सू॒र्याय॑
दे॒वेभ्य॑स्त्वा मरी॑चिपेभ्य॑ ए॒ष ते॑ योनिः॑ प्रा॒णाय॑ त्वा ॥ 3

1.4.2.1 (Padam)

वा॒चः । प॒तये॑ । प॒वस्व॑ । वा॒जिन् । वृ॒षा । वृ॒ष्णः ।
अ॒शुभ्या॑मित्य॒शु – भ्या॒म् । ग॒भस्ति॑पूत॒ इति॑ ग॒भस्ति॑ – पू॒तः ।
दे॒वः । दे॒वाना॑म् । प॒वित्र॑म् । अ॒सि । ये॒षां । भा॒गः । अ॒सि ।
ते॒भ्यः । त्वा । स्वा॑ङ्क॒तः । अ॒सि । म॒धुम॑तीरि॒ति म॒धु – म॒तीः । नः॑ ।
इ॒षः । कृ॒धि । वि॒श्वेभ्यः॑ । त्वा । इ॒न्द्रि॒येभ्यः॑ । दि॒व्येभ्यः॑ ।
पा॒र्त्थि॒वेभ्यः॑ । मनः॑ । त्वा । अ॒ष्टु । उ॒रु । अ॒न्तरि॑क्षम् । अ॒न्वि॒ति ।
इ॒हि । स्वाहा॑ । त्वा । सु॒भव॑ इति॑ सु – भवः॑ । सू॒र्याय॑ । दे॒वेभ्यः॑ ।
त्वा । मरी॑चिपेभ्य॑ इति॑ मरी॑चि – पे॒भ्यः । ए॒षः । ते॑ । योनिः॑ ।
प्रा॒णाय॑ति॒ प्र – अ॒नाय॑ । त्वा ॥ 3 (47)

(वा॒चः – स॒प्तच॑त्वारि॒ंशत्) (A2)

1.4.3.1

उ॒पया॑म॒गृही॑तो ऽस्य॑न्तर्य॑च्छ म॒घव॑न् पा॒हि सोम॑मु॒रुष्य॑ रा॒यः स॒मिषो॑
यज॑स्वा॒न्तस्ते॑ द॒धामि॑ द्यावा॑पृ॒थि॒वी अ॒न्तरु॑र्वन्तरि॑क्ष॒ स॒जोषा॑

दे॒वैर॒वरैः॑ परै॑श्चा॒न्तर्या॑मे म॒घव॑न् मा॒दय॑स्व स्वा॒ङ्क॒तो॒ऽसि॑ म॒धु॒मती॑र्न
इ॒ष॒स्कृ॒धि वि॒श्वेभ्य॑स्त्वेन्द्रि॒येभ्यो॑ दि॒व्येभ्यः॑ पा॒र्थि॒वेभ्यो॑ म॒न॒स्त्वा
ऽष्टू॒र्वन्त॑रि॒क्षम॑न्वि॒हि स्वा॒हा त्वा सु॒भवः॑ सू॒र्याय॑ दे॒वेभ्य॑ ( )
स्त्वा म॒रीचि॑पेभ्य ए॒ष ते यो॒नि॒रपा॑नाय त्वा ॥ 4

1.4.3.1 (Padam)

उ॒पया॑म॒गृही॑त इत्यु॒पया॑म – गृ॒हीतः॑ । अ॒सि । अ॒न्तः । य॒च्छ ।
म॒घव॑न्निति म॒घ – व॒न् । पा॒हि । सोम॑म् । उ॒रुष्य॑ । रा॒यः । स॒मिति॑ ।
इ॒षः । य॒ज॒स्व । अ॒न्तः । ते । द॒धामि॑ । द्या॒वापृ॑थि॒वी इति॑
द्या॒वा – पृ॒थि॒वी । अ॒न्तः । उ॒रु । अ॒न्त॒रि॒क्षम् । स॒जोषा॑ इति॑
स – जोषाः॑ । दे॒वैः । अ॒वरैः॑ । परैः॑ । च । अ॒न्त॒र्या॑म इत्य॒न्तः-या॑मे ।
म॒घव॑न्निति म॒घ – व॒न् । मा॒दय॑स्व । स्वा॒ङ्क॒तः । अ॒सि । म॒धु॒मती॑रिति॑
म॒धु – म॒तीः । नः । इ॒षः । कृ॒धि । वि॒श्वेभ्यः॑ । त्वा । इन्द्रि॒येभ्यः॑ ।
दि॒व्येभ्यः॑ । पा॒र्थि॒वेभ्यः॑ । म॒नः । त्वा । अ॒ष्टु । उ॒रु । अ॒न्त॒रि॒क्षम् ।
अ॒न्विति॑ । इ॒हि । स्वा॒हा । त्वा । सु॒भव॑ इति॑ सु – भवः॑ । सू॒र्याय॑ ।
दे॒वेभ्यः॑ ( ) । त्वा । म॒रीचि॑पेभ्य इति॑ म॒रीचि॑ – पे॒भ्यः । ए॒षः । ते ।

योनिः । अपानायेत्यप – अनाय । त्वा ॥ 4 (57)

(देवेभ्यः – सप्त च) (A3)

1.4.4.1

आ वायो भूष शुचिपा उप नः सहस्रं ते नियुतो विश्ववार ।

उपो ते अन्धो मद्यमयामि यस्य देव दधिषे पूर्वपेयं ॥

उपयामगृहीतोऽसि वायवे त्वेन्द्रवायू इमे सुताः ।

उप प्रयोभिरा गतमिन्दवो वामुशन्ति हि ॥

उपयामगृहीतो-ऽसीन्द्रवायुभ्यां त्वैष ते योनिः सजोषाभ्यां त्वा ॥ 5

1.4.4.1 (Padam)

एति । वायो इति । भूष । शुचिपा इति शुचि – पाः । उपेति । नः ।

सहस्रम् । ते । नियुत इति नि – युतः । विश्ववारेति विश्व – वार ॥

उपो इति । ते । अन्धः । मद्यम् । अयामि । यस्य । देव । दधिषे ।

पूर्वपेयमिति पूर्व – पेयम् ॥ उपयामगृहीत इत्युपयाम – गृहीतः ।

असि । वायवे । त्वा । इन्द्रवायू इतीन्द्र – वायू । इमे । सुताः ॥

उपेति । प्रयोभिरिति प्रयः – भिः । एति । गतम् । इन्दवः । वाम् ।

उशन्ति । हि ॥ उपयामगृहीत इत्युपयाम – गृहीतः । असि ।

इ॒न्द्र॒वा॒यु॒भ्या॒मि॒तीन्द्र॒वा॒यु॒ – भ्या॒म् । त्वा॒ । ए॒षः॑ । ते॒ । यो॒निः॑ ।

स॒जोषा॑भ्या॒मिति॑ स – जोषा॑भ्या॒म् । त्वा॒ ॥ 5 (43)

(आ वा॒यो – त्रि॒च॒त्वा॒रि॒ंशत्) (A4)

1.4.5.1

अ॒यं वाँ॑ मि॒त्रा॒व॒रु॒णा सु॒तः॑ सोम॑ ऋ॒ता॒वृ॒धा । म॒मे॒दि॒ह श्रु॒तं ह॒वं॑ ।

उ॒प॒या॒म॒गृ॒ही॒तो-ऽसि॑ मि॒त्रा॒व॒रु॒णाभ्यां॑ त्वै॒ष ते॒ यो॒निर् ऋ॒ता॒यु॒भ्यां॑

त्वा ॥ 6

1.4.5.1 (Padam)

अ॒यम् । वा॒म् । मि॒त्रा॒व॒रु॒णे॒ति॑ मि॒त्रा – व॒रु॒णा । सु॒तः॑ । सोमः॑ ।

ऋ॒ता॒वृ॒धे॒त्यृ॒त – वृ॒धा ॥ म॒म । इ॒त् । इ॒ह । श्रु॒तम् । ह॒वम् ॥

उ॒प॒या॒म॒गृ॒ही॒त इ॒त्यु॒प॒या॒म – गृ॒ही॒तः॑ । अ॒सि॒ । मि॒त्रा॒व॒रु॒णाभ्या॒मिति॑

मि॒त्रा – व॒रु॒णाभ्या॒म् । त्वा॒ । ए॒षः॑ । ते॒ । यो॒निः॑ ।

ऋ॒ता॒यु॒भ्या॒मि॒त्यृ॒ता॒यु॒ – भ्या॒म् । त्वा॒ ॥ 6 (20)

(अ॒यं वाँ॑ – वि॒ंश॒तिः) (A5)

1.4.6.1

या वां क॒शा म॒धु॒म॒त्य॒श्चि॒ना सू॒नृ॒ता॒वती॑ । तया॑ य॒ज्ञं मि॒मिक्ष॑तं ।
उ॒प॒या॒म॒गृ॒ही॒तो-ऽस्य॑श्चि॒भ्यां त्वैष॑ ते यो॒नि॒र्मा॒ध्वी॒भ्यां त्वा ॥ 7

1.4.6.1 (Padam)

या । वा॒म् । क॒शा । म॒धु॒म॒ती॒ति म॒धु – म॒ती । अ॒श्चि॒ना ।
सू॒नृ॒ता॒वती॑ति सू॒नृ॒ता – वती॑ ॥ तया॑ । य॒ज्ञम् । मि॒मिक्ष॑तम् ॥
उ॒प॒या॒म॒गृ॒ही॒त इत्यु॑प॒या॒म – गृ॒ही॒तः । अ॒सि ।
अ॒श्चि॒भ्या॒मि॒त्य॒श्चि – भ्या॒म् । त्वा । ए॒षः । ते । यो॒निः ।
मा॒ध्वी॒भ्या॒म् । त्वा ॥ 7 (18) (या वा – म॒ष्टाद॑श) (A6)

1.4.7.1

प्रा॒तर्यु॒जौ वि मु॑च्ये॒था-म॒श्चि॒ना॒वे॒ह ग॑च्छ॒तं । अ॒स्य सोम॑स्य पी॒तये॑ ॥
उ॒प॒या॒म॒गृ॒ही॒तो-ऽस्य॑श्चि॒भ्यां त्वैष॑ ते यो॒नि॒र॒श्चि॒भ्यां त्वा ॥ 8

1.4.7.1 (Padam)

प्रा॒तर्यु॒जा॒वि॒ति प्रा॒तः – यु॒जौ । वी॒ति । मु॑च्ये॒थाम् । अ॒श्चि॒नौ । ए॒ति ।
इ॒ह । ग॑च्छ॒तम् ॥ अ॒स्य । सोम॑स्य । पी॒तये॑ ॥ उ॒प॒या॒म॒गृ॒ही॒त
इत्यु॑प॒या॒म – गृ॒ही॒तः । अ॒सि । अ॒श्चि॒भ्या॒मि॒त्य॒श्चि – भ्या॒म् ।

त्वा । ए॒षः । ते । यो॒निः । अ॒श्विभ्या॒मित्य॒श्वि – भ्या॒म् । त्वा ॥ 8 (19)

(प्रा॒तर्यु॒जावे – का॒न्न वि॒ंश॒तिः) (A7)

1.4.8.1

अ॒यं वे॒नश्चो॑दयत् पृ॒श्निग॑र्भा ज्यो॒तिर्ज॑रायू रज॒सो वि॒माने॑ ।
इ॒मम॒पां॑ सं॒गमे॑ सूर्य॒स्य शि॒शुं न वि॒प्रा म॑ति॒भी रि॑हन्ति ॥
उ॒पया॑मगृ॒हीतो-ऽसि॑ श॒ण्डाय॑ त्वैष ते यो॒निर्वी॒रतां॑ पाहि ॥ 9

1.4.8.1 (Padam)

अ॒यम् । वे॒नः । चो॒दय॑त् । पृ॒श्निग॑र्भा इति पृ॒श्नि – ग॒र्भाः ।
ज्यो॒तिर्ज॑रायुरिति ज्यो॒तिः – ज॒रायुः । रज॒सः । वि॒मान इति
वि – माने॑ ॥ इ॒मम् । अ॒पाम् । सं॒गम इति सं – ग॒मे । सूर्य॒स्य ।
शि॒शुम् । न । वि॒प्राः । म॒तिभि॑रिति म॒ति – भिः । रि॑हन्ति ॥
उ॒पया॑मगृ॒हीत इत्यु॑पया॒म – गृ॒हीतः । अ॒सि । श॒ण्डाय॑ । त्वा । ए॒षः ।
ते । यो॒निः । वी॒रता॑म् । पाहि ॥ 9 (25)

(अ॒यं वे॒नः – पञ्च॑वि॒ंश॒तिः) (A8)

1.4.9.1

तं प्र॒ल॒था॑ पूर्॒व॒था॑ वि॒श्व॒थे॒म॒था॑ ज्ये॒ष्ठ॒ता॒तिं॑ बर्॒हि॒ष॒द॒ꣳ सु॒व॒र्वि॒दं॑
प्र॒ती॒ची॒नं॑ वृ॒ज॒नं॑ दो॒ह॒से॑ गि॒राꣳꣳशुं॑ जय॒न्त॒म॒नु॒ या॒सु॒ व॒र्द्ध॒से॑ ।
उ॒प॒या॒म॒गृ॒ही॒तो॒-ꣳसि॒ म॒र्का॒य॒ त्वै॒ष॒ ते॒ यो॒निः॑ प्र॒जाः॑ पा॒हि ॥ 10

1.4.9.1 (Padam)

तम् । प्र॒ल॒था॑ । पूर्॒व॒था॑ । वि॒श्व॒था॑ । इ॒म॒था॑ ।
ज्ये॒ष्ठ॒ता॒ति॒मि॒ति॑ ज्ये॒ष्ठ॒ - ता॒ति॒म् । बर्॒हि॒ष॒द॒मि॒ति॑ बर्॒हि॒ - स॒द॒म् ।
सु॒व॒र्वि॒द॒मि॒ति॑ सु॒वः॑ - वि॒द॒म् । प्र॒ती॒ची॒न॒म् । वृ॒ज॒न॒म् । दो॒ह॒से॑ । गि॒रा॒ ।
आ॒शु॒म् । जय॒न्त॒म् । अ॒न्वि॒ति॑ । या॒सु॒ । व॒र्द्ध॒से॑ ॥ उ॒प॒या॒म॒गृ॒ही॒त॒
इ॒त्यु॒प॒या॒म॒ - गृ॒ही॒तः॑ । अ॒सि॒ । म॒र्का॒य॒ । त्वा॒ । ए॒षः॑ । ते॒ । यो॒निः॑ ।
प्र॒जा॒ इति॑ प्र - जाः । पा॒हि ॥ 10 (26)

(तं प्र॒ल॒था॑ - षट्॒विं॒श॒तिः॑) (A9)

1.4.10.1

ये दे॒वा दि॒व्ये॒का॒द॒श॒ स्थ॑ पृ॒थि॒व्या॒-म॒द्ध्ये॒का॒द॒श॒ स्थाꣳꣳसु॒ष॒दो॑
महि॒नै॒का॒द॒श॒ स्थ॑ ते दे॒वा य॒ज्ञमि॒मं॑ जु॒ष॒ध्व॒-मु॒प॒या॒म॒गृ॒ही॒तो॒-
ꣳस्या॒ग्र॒य॒णोꣳसि॒ स्वा॒ग्र॒य॒णो॒ जि॒न्व॑ य॒ज्ञं॑ जि॒न्व॑ य॒ज्ञ॒प॒ति॒म॒भि॒ स॒व॒ना

पा॒हि वि॒ष्णु॒स्त्वां पा॒तु वि॒शं त्वं पा॒हीन्द्रि॒येणै॒ष ते योनि॒ विश्वे॑भ्य॒स्त्वा
दे॒वेभ्यः॑ ॥ 11

1.4.10.1 (Padam)

ये । दे॒वाः । दि॒वि । ए॒काद॑श । स्थ । पृ॒थि॒व्याम् । अधी॑ति ।
ए॒काद॑श । स्थ । अ॒प्सुष॑द इत्य॒प्सु – स॒दः । म॒हि॒ना । ए॒काद॑श ।
स्थ । ते । दे॒वाः । य॒ज्ञम् । इ॒मम् । जु॒ष॒ध्वम् । उ॒प॒या॒म॒गृ॒ही॒त
इत्यु॒प॒या॒म – गृ॒ही॒तः । अ॒सि । आ॒ग्र॒य॒णः । अ॒सि । स्वा॒ग्र॒य॒ण
इति॒ सु – आ॒ग्र॒य॒णः । जि॒न्व । य॒ज्ञम् । जि॒न्व । य॒ज्ञ॒प॒ति॒मि॒ति
य॒ज्ञ – प॒तिम् । अ॒भी॒ति । स॒व॒ना । पा॒हि । वि॒ष्णुः । त्वा॒म् । पा॒तु ।
वि॒शम् । त्वम् । पा॒हि । इन्द्रि॒येण॑ । ए॒षः । ते । यो॒निः । विश्वे॑भ्यः ।
त्वा । दे॒वेभ्यः॑ ॥ 11 (43) (ये दे॒वा – स्त्रि॑च॒त्वारि॑शत्) (A10)

1.4.11.1

त्रि॑श॒त्रय॑श्च ग॒णि॒नो रु॒ज॒न्तो दि॒वꣳ रु॒द्राः पृ॒थि॒वीं च स॑चन्ते ।
ए॒का॒द॒शा॒सो अ॒प्सुष॑दः सु॒तꣳ सोमं॑ जु॒ष॒न्ताꣳ स॒व॒नाय॑ विश्वे॑ ॥
उ॒प॒या॒म॒गृ॒ही॒तो-ऽस्या॒ग्र॒य॒णोऽसि॑ स्वा॒ग्र॒य॒णो जि॒न्व य॒ज्ञं जि॒न्व

य॒ज्ञ॒प॒ति॒म॒भि॒ स॒व॒ना॒ पा॒हि॒ वि॒ष्णु॒स्त्वां॑ पा॒तु॒ वि॒शं॒ त्वं॑ पा॒ही॒न्द्रि॒ये॒णै॒ष
ते॒ यो॒नि॒र्वि॒श्वे॑भ्य॒स्त्वा॒ दे॒वे॒भ्यः॑ ॥ 12

1.4.11.1 (Padam)

त्रि॒ंश॒त् । त्रयः॑ । च॒ । ग॒णि॒नः॑ । रु॒ज॒न्तः॑ । दि॒वम्॑ । रु॒द्राः॑ ।
पृ॒थि॒वीम् । च॒ । स॒च॒न्ते ॥ ए॒का॒द॒शा॒सः॑ । अ॒प्सु॒ष॒द इ॒त्य॒प्सु॒-स॒दः॑ ।
सु॒तम् । सो॒मम् । जु॒ष॒न्ता॒म् । स॒व॒नाय॑ । वि॒श्वे॑ ॥ उ॒प॒या॒म॒गृ॒ही॒त
इ॒त्यु॒प॒या॒म - गृ॒ही॒तः॑ । अ॒सि॒ । आ॒ग्र॒य॒णः॑ । अ॒सि॒ । स्वा॒ग्र॒य॒ण इ॒ति॒
सु - आ॒ग्र॒य॒णः॑ । जि॒न्व॑ । य॒ज्ञम् । जि॒न्व॑ । य॒ज्ञ॒प॒ति॒मि॒ति॒
य॒ज्ञ - प॒तिम् । अ॒भी॒ति॒ । स॒व॒ना । पा॒हि॒ । वि॒ष्णुः॑ । त्वा॒म् । पा॒तु॒ ।
वि॒शम्॑ । त्वम् । पा॒हि॒ । इ॒न्द्रि॒ये॒ण॑ । ए॒षः॑ । ते॒ । यो॒निः॑ । वि॒श्वे॑भ्यः॑ ।
त्वा॒ । दे॒वे॒भ्यः॑ ॥ 12 (42) (त्रि॒ंश॒त्त्रयो॑ - द्वि॒च॒त्वा॒रि॒ंश॒त्) (A11)

1.4.12.1

उ॒प॒या॒म॒गृ॒ही॒तो॒-ऽसी॒न्द्रा॒य॒ त्वा॒ बृ॒ह॒द्व॒ते॒ व॒य॒स्व॒त उ॒क्था॒यु॒वे॒ य॒त्त
इ॒न्द्र॒ बृ॒ह॒द्व॒य॒स्त॒स्मै॑ त्वा॒ वि॒ष्ण॒वे॒ त्वै॒ष ते॒ यो॒नि॒रि॒न्द्रा॒य
त्वो॒क्था॒यु॒वे॑ ॥ 13

1.4.12.1 (Padam)

उ॒प॒या॒म॒गृ॒ही॒त इ॒त्यु॒प॒या॒म – गृ॒ही॒तः । अ॒सि॒ । इ॒न्द्रा॒य । त्वा ।
बृ॒ह॒द्व॒त इति॑ बृ॒ह॒त् – व॒ते । व॒य॒स्व॒ते । उ॒क्था॒यु॒व इ॒त्यु॒क्थ – यु॒वे॑ ॥
य॒त् । ते॒ । इ॒न्द्र॒ । बृ॒ह॒त् । व॒यः॑ । त॒स्मै॑ ॥ त्वा । वि॒ष्णा॒वे । त्वा ।
ए॒षः । ते॒ । यो॒निः॑ । इ॒न्द्रा॒य । त्वा । उ॒क्था॒यु॒व इ॒त्यु॒क्थ – यु॒वे॑ ॥ 13

(22) (उ॒प॒या॒म॒गृ॒ही॒तोऽसी॒न्द्रा॒य – द्वा॒विं॒श॒तिः) (A12)

1.4.13.1

मू॒र्ध्ना॒नं॑ दि॒वो अ॒र॒तिं पृ॒थि॒व्या वै॒श्वा॒न॒र॒मृ॒ताय॑ जा॒त॒म॒ग्निं॑ ।
क॒विं॑ स॒म्रा॒ज॒-म॒ति॒थिं॑ ज॒ना॒ना॒मा॒स॒न्ना पा॒त्रं ज॒न॒य॒न्त दे॒वाः ॥
उ॒प॒या॒म॒गृ॒ही॒तो-ऽस्य॑ग्नये॒ त्वा वै॒श्वा॒न॒राय॑ ध्रु॒वोऽसि॑ ध्रु॒व॒क्षि॒ति
ध्रु॒वा॒णां॑ ध्रु॒व॒त॒मोऽच्यु॑ताना-म॒च्यु॒त॒क्षि॒त्त॒म ए॒ष ते॒ यो॒नि॒र॒ग्नये॑ त्वा
वै॒श्वा॒न॒राय॑ ॥ 14

1.4.13.1 (Padam)

मू॒र्ध्ना॒न॒म् । दि॒वः॑ । अ॒र॒ति॒म् । पृ॒थि॒व्याः॑ । वै॒श्वा॒न॒र॒म् । ऋ॒ताय॑ ।
जा॒त॒म् । अ॒ग्नि॒म् ॥ क॒वि॒म् । स॒म्रा॒ज॒मि॒ति सं – रा॒ज॒म् । अ॒ति॒थि॒म् ।
ज॒ना॒ना॒म् । आ॒स॒न् । ए॒ति॑ । पा॒त्र॒म् । ज॒न॒य॒न्त॒ । दे॒वाः ॥

उ॒प॒या॒म॒गृ॒ही॒त इ॒त्यु॒प॒या॒म – गृ॒ही॒तः । अ॒सि॒ । अ॒ग्नये॑ ॥ त्वा ।
वै॒श्वान॒राय॑ । ध्रु॒वः । अ॒सि॒ । ध्रु॒वक्षि॑तिरिति ध्रु॒व-क्षि॑तिः । ध्रु॒वाणा॑म् ॥
ध्रु॒वत॑म इति ध्रु॒व – त॒मः । अ॒च्यु॒ताना॑म् । अ॒च्यु॒तक्षि॑त्तम
इ॒त्य॒च्यु॒तक्षि॑त् – त॒मः । ए॒षः । ते । यो॒निः । अ॒ग्नये॑ ॥ त्वा ।
वै॒श्वान॒राय॑ ॥ 14 (35) (मू॒र्द्धानं॑ – पञ्च॑त्रिं॒शत्) (A13)

1.4.14.1

म॒धुश्च॑ मा॒धव॑श्च शु॒क्रश्च॑ शु॒चिश्च॑ न॒भश्च॑ न॒भस्य॑श्चेष॒श्चोर्ज॑श्च
स॒हश्च॑ स॒हस्य॑श्च त॒पश्च॑ त॒पस्य॑श्चो-प॒या॒म॒गृ॒ही॒तो॒ऽसि॑
स॒ꣳ स॒र्पो॒ऽस्य॑ꣳह॒स्पत्या॑य त्वा ॥ 15

1.4.14.1 (Padam)

म॒धुः । च॒ । मा॒धवः॑ । च॒ । शु॒क्रः । च॒ । शु॒चिः । च॒ । न॒भः । च॒ ।
न॒भस्यः॑ । च॒ । इ॒षः । च॒ । ऊ॒र्जः । च॒ । स॒हः । च॒ । स॒हस्यः॑ ।
च॒ । त॒पः । च॒ । त॒पस्यः॑ । च॒ । उ॒प॒या॒म॒गृ॒ही॒त इ॒त्यु॒प॒या॒म-गृ॒ही॒तः ।
अ॒सि॒ । स॒ꣳस॒र्प इति॑ सं – स॒र्पः । अ॒सि॒ ।
अ॒ꣳह॒स्पत्या॑येत्यꣳहः॑ – प॒त्याय॑ । त्वा ॥ 15 (30)
(म॒धुश्च॑ – त्रिं॒शत्) (A14)

1.4.15.1

इन्द्रा॑ग्नी॒ आ ग॑तꣳ सु॒तं गी॒र्भिर्न॑भो वरे॑ण्यं । अस्य॑ पा॒तं धि॒येषि॑ता ॥
उप॒याम॑गृही॒तो – ऽसी॑न्द्रा॒ग्निभ्यां॑ त्वैष॑ ते यो॒निरिन्द्रा॑ग्निभ्यां॑ त्वा ॥ 16

1.4.15.1 (Padam)

इन्द्रा॑ग्नी॒ इतीन्द्र॑ – अ॒ग्नी । ए॒ति । ग॒तम् । सु॒तम् । गी॒र्भिः । न॑भः ।
वरे॑ण्यम् ॥ अ॒स्य । पा॒तम् । धि॒या । इ॒षि॒ता ॥ उप॒याम॑गृही॒त
इत्यु॑प॒याम॑ – गृही॒तः । अ॒सि । इन्द्रा॑ग्निभ्यामितीन्द्रा॑ग्नि – भ्याम् ।
त्वा । ए॒षः । ते । यो॒निः । इन्द्रा॑ग्निभ्यामितीन्द्रा॑ग्नि – भ्याम् ।

त्वा ॥ 16 (20) (इन्द्रा॑ग्नी वि॒श्रुतिः॑) (A15)

1.4.16.1

ओमा॑सश्चर्ष॒णीधृ॑तो वि॒श्वे दे॒वास आ॑गत । दा॒श्वाꣳसो दा॒शुषः॑
सु॒तं ॥ उप॒याम॑गृही॒तो-ऽसि॑ वि॒श्वेभ्य॑स्त्वा दे॒वेभ्य॑ ए॒ष ते
यो॒निर्विश्वे॑भ्यस्त्वा दे॒वेभ्यः॑ ॥ 17

1.4.16.1 (Padam)

ओमा॑सः । चर्ष॒णीधृ॑त इति॑ चर्ष॒णि – धृ॑तः । वि॒श्वे । दे॒वासः ।
ए॒ति । ग॒त ॥ दा॒श्वाꣳसः । दा॒शुषः॑ । सु॒तम् ॥ उप॒याम॑गृही॒त
इत्यु॑प॒याम॑ – गृही॒तः । अ॒सि । वि॒श्वेभ्यः॑ । त्वा । दे॒वेभ्यः॑ । ए॒षः । ते ।

योनिः॑ । विश्वे॑भ्यः॑ । त्वा॑ । दे॒वेभ्यः॑ ॥ 17 (20)

(ओमा॑सो वि॒श्रुतिः॑) (A16)

1.4.17.1

म॒रुत्व॑न्तं॑ वृ॒षभं॑ वा॒वृधा॑नम॒कवा॑रिं दि॒व्यं॑ शा॒समिन्द्रं॑ ।
वि॒श्वासा॑हम॒वसे॑ नू॒तना॑यो॒ग्रं॑ स॒होदा॑मिह तं॑ हु॒वेम॑ ॥
उ॒पया॑मगृ॒हीतो॑-ऽसीन्द्रा॑य त्वा म॒रुत्व॑त ए॒ष ते॑ यो॒निरिन्द्रा॑य
त्वा म॒रुत्व॑ते ॥ 18

1.4.17.1 (Padam)

म॒रुत्व॑न्तम् । वृ॒षभम् । वा॒वृधा॑नम् । अ॒कवा॑रि॒मित्य॑क॒वा - अ॒रिम् ।
दि॒व्यम् । शा॒सम् । इन्द्र॑म् ॥ वि॒श्वासा॑हमि॒ति विश्व॑-सा॒हम् । अ॒वसे॑ ।
नू॒तना॑य । उ॒ग्रम् । स॒होदा॑मि॒ति सहः॑ - दा॒म् । इ॒ह । तम् । हु॒वेम॑ ॥
उ॒पया॑मगृ॒हीत इत्यु॑पया॒म - गृ॒हीतः॑ । अ॒सि । इन्द्रा॑य । त्वा ।
म॒रुत्व॑ते । ए॒षः । ते॑ । यो॒निः । इन्द्रा॑य । त्वा । म॒रुत्व॑ते ॥ 18 (26)

(म॒रुत्व॑न्तं॑ - षट्॑वि॒श्रुतिः॑) (A17)

1.4.18.1

इन्द्र॑ मरु॒त्व इ॒ह पा॑हि सोमं॑ यथा॑ शार्या॑ते अपि॑बः सु॒तस्य॑ ।
तव॑ प्र॒णी॒ती तव॑ शूर॒ शर्म॑न्ना-वि॒वास॑न्ति क॒वयः॑ सु॒यज्ञाः॑ ॥
उ॒प॒या॒म॒गृ॒ही॒तो-ऽसी॑न्द्राय॒ त्वा म॒रु॒त्वत॑ ए॒ष ते॒ यो॒नि॒रिन्द्रा॑य
त्वा म॒रु॒त्वते॑ ॥ 19

1.4.18.1 (Padam)

इन्द्र॑ । म॒रु॒त्वः । इ॒ह । पा॑हि । सोम॑म् । यथा॑ । शार्या॑ते । अपि॑बः ।
सु॒तस्य॑ ॥ तव॑ । प्र॒णी॒तीति॑ प्र - नी॒ती । तव॑ । शूर॒ । शर्म॑न् । एति॑ ।
वि॒वा॒स॒न्ति । क॒वयः॑ । सु॒यज्ञा॑ इति॑ सु - य॒ज्ञाः ॥ उ॒प॒या॒म॒गृ॒ही॒त
इत्यु॑प॒या॒म - गृ॒ही॒तः । अ॒सि । इन्द्रा॑य । त्वा । म॒रु॒त्वते॑ । ए॒षः । ते॒ ।
यो॒निः । इन्द्रा॑य । त्वा । म॒रु॒त्वते॑ ॥ 19 (29)

(इन्द्रैकान्न त्रिंशत्) (A18)

1.4.19.1

म॒रु॒त्वाँ इन्द्र॑ वृष॒भो र॑णाय॒ पिबा॑ सोम॑मनुष्व॒धं म॑दाय ।
आ सि॑ञ्चस्व ज॒ठरे॑ म॒ध्व ऊ॒र्मिं त्वँ॑ रा॒जाऽसि॑ प्र॒दिवः॑ सु॒तानां॑ ॥

उ॒प॒या॒म॒गृ॒ही॒तो-ऽसी॒न्द्रा॒य त्वा म॒रु॒त्व॒त ए॒ष ते यो॒नि॒रिन्द्रा॒य
त्वा म॒रु॒त्व॒ते ॥ 20

1.4.19.1 (Padam)

म॒रु॒त्वान् । इ॒न्द्र । वृ॒ष॒भः । र॒णाय॑ । पि॒ब । सोम॑म् ।
अ॒नु॒ष्व॒ध॒मि॒त्यनु॑ – स्व॒धम् । म॒दा॒य ॥ ए॒ति । सि॒ञ्च॒स्व । ज॒ठरै॑ ।
म॒द॒ध्वः । ऊ॒र्मि॒म् । त्व॒म् । रा॒जा । अ॒सि । प्र॒दि॒व इति॑ प्र – दि॒वः ।
सु॒ता॒ना॒म् ॥ उ॒प॒या॒म॒गृ॒ही॒त इत्यु॑प॒या॒म – गृ॒ही॒तः । अ॒सि । इ॒न्द्रा॒य ।
त्वा । म॒रु॒त्व॒ते । ए॒षः । ते । यो॒निः । इ॒न्द्रा॒य । त्वा ।
म॒रु॒त्व॒ते ॥ 20 (29) (म॒रु॒त्वाने॒कान्न॑ त्रि॒ंशत्) (A19)

1.4.20.1

म॒हा॒ इन्द्रो॑ य ओज॑सा प॒र्जन्यो॑ वृ॒ष्टि॒मा॒ इव॑ ।
स्तो॒मैर्व॑थ्सस्य॑ वावृ॒धे ॥

उ॒प॒या॒म॒गृ॒ही॒तो-ऽसि॑ म॒हेन्द्रा॒य त्वै॒ष ते यो॒नि म॒हेन्द्रा॒य त्वा ॥ 21

1.4.20.1 (Padam)

म॒हान् । इ॒न्द्रः । यः । ओज॑सा । प॒र्जन्यः॑ । वृ॒ष्टि॒मा॒निति॑ वृ॒ष्टि-मा॒न् ।
इ॒व ॥ स्तो॒मैः । व॒थ्सस्य॑ । वावृ॒धे ॥

उप॒याम॑गृ॒हीत॑ इत्युप॒याम॑ – गृ॒हीतः॑ । अ॒सि॒ ।

महे॒न्द्राये॑ति॒ महा॑ – इन्द्रा॑य । त्वा । ए॒षः । ते॒ । योनिः॑ ।

महे॒न्द्राये॑ति॒ महा॑ – इन्द्रा॑य । त्वा ॥ 21(19)

(महानेकान्न – वि॒ंशतिः॑) (A20)

1.4.21.1

महा॑ꣳ इन्द्रो॑ नृ॒वदा॑ चर्ष॒णिप्रा॑ उ॒त द्वि॒र्ब॒र्हा अ॒मिनः॑ स॒होभिः॑ ।

अ॒स्मद्भि॑र्य॒ग्वावृ॑धे वी॒र्या॑यो॒रुः पृ॒थुः सु॒कृतः॑ क॒र्तृभि॑र्भूत् ॥

उप॒याम॑गृ॒हीतो॑ – ऽसि॑ महे॒न्द्राय॑ त्वै॒ष ते॒ योनि॑र्महे॒न्द्राय॑ त्वा ॥ 22

1.4.21.1 (Padam)

महा॑न् । इन्द्रः॑ । नृ॒वद॑ति नृ – वत् । ए॒ति । चर्ष॒णिप्रा॑ इति॑

चर्ष॒णि – प्राः । उ॒त । द्वि॒र्ब॒र्हा इति॑ द्वि – ब॒र्हाः । अ॒मिनः॑ ।

स॒होभि॑रिति॒ सहः॑ – भिः ॥ अ॒स्मद्भि॑र्य॒गित्य॑स्म – द्रि॒यक् । वा॒वृ॒धे ।

वी॒र्या॑य । उ॒रुः । पृ॒थुः । सु॒कृत॑ इति॒ सु – कृतः॑ । क॒र्तृभि॑रिति॒

कर्तृ॑ – भिः । भूत् ॥ उप॒याम॑गृ॒हीत॑ इत्युप॒याम॑ – गृ॒हीतः॑ । अ॒सि॒ ।

महे॒न्द्राये॑ति॒ महा॑ – इन्द्रा॑य । त्वा । ए॒षः । ते॒ । योनिः॑ ।

महेन्द्रायेति॑ महा – इन्द्राय॑ । त्वा॒ ॥ 22 (26)

(महान् नृवथ् – षड्विंशतिः) (A21)

1.4.22.1

कदा॑ च॒न स्त॒रीर॑सि नेन्द्र॑ सश्चसि दाशुषे॑ ॥

उपो॑पेन्नु म॒घवन्॑ भूय॒ इन्नु॑ ते दानं॑ दे॒वस्य॑ पृच्यते ॥

उप॒याम॑गृहीतोऽस्या-दि॒त्येभ्य॑स्त्वा ॥

कदा॑ च॒न प्र यु॑च्छस्यु॒भे नि पा॑सि जन्मनी॑ ।

तु॒रीया॑दि॒त्य स॑वनं त इन्द्रि॒यमा त॑स्था-वमृतं॑ दि॒वि ॥

य॒ज्ञो दे॒वानां॑ प्रत्येति सु॒म्नमा॑दि॒त्यासो॑ भवता मृडयन्तः॑ ॥

आ वो॒ ( ) ऽर्वा॑ची सु॒मति-र्व॑वृ॒त्याद॑ हो॒श्चिद्वा॑ वरि॒वोवि॑त्तराऽसत् ॥

वि॒वस्व॑ आदि॒त्यैष ते॑ सोमपी॒थस्तेन॑ म॒न्दस्व॑ तेन॑ तृ॒प्य तृ॒प्यास्म॑

ते व॒यं त॑र्पयि॒तारो॒ या दि॒व्या वृ॑ष्टिस्तया॑ त्वा श्री॒णामि॑ ॥ 23

1.4.22.1 (Padam)

कदा॑ । च॒न । स्त॒रीः । अ॒सि । न । इन्द्र॑ । स॒श्चसि॑ । दाशुषे॑ ॥

उपो॑पेत्युप – उप॒ । इत् । नु । म॒घव॑न्निति म॒घ – व॒न् । भूयः॑ ।

इत् । नु । ते॒ । दान॑म् । दे॒वस्य॑ । पृ॒च्यते॑ ॥

उ॒प॒या॒म॒गृ॒ही॒त इ॒त्यु॒प॒या॒म – गृ॒ही॒तः । अ॒सि॒ । आ॒दि॒त्ये॒भ्यः॑ । त्वा ॥
क॒दा । च॒न । प्रे॒ति॒ । यु॒च्छ॒सि॒ । उ॒भे इति॑ । नी॒ति॒ । पा॒सि॒ । ज॒न्म॒नी॒
इति॑ ॥ तु॒री॒य॒ । आ॒दि॒त्य॒ । स॒व॒न॒म् । ते॒ । इ॒न्द्रि॒य॒म् । ए॒ति॒ । त॒स्थौ॒ ।
अ॒मृ॒त॒म् ॥ दि॒वि ॥ य॒ज्ञः॑ । दे॒वा॒ना॒म् । प्र॒ती॒ति॒ । ए॒ति॒ । सु॒म्न॒म् ।
आ॒दि॒त्या॒सः॑ । भ॒व॒त॒ । मृ॒ड॒य॒न्तः॑ ॥ ए॒ति॒ । वः॑ ( ) । अ॒र्वा॒ची॑ ।
सु॒म॒ति॒रि॒ति॒ सु – म॒तिः॑ । व॒वृ॒त्या॒त् । अ॒होः॑ । चि॒त् । या॒ ।
व॒रि॒वो॒वि॒त्त॒रे॒ति॒ व॒रि॒वो॒वि॒त् – त॒रा॒ । अ॒स॒त् ॥ वि॒व॒स्वः॑ । आ॒दि॒त्य॒ ।
ए॒षः॑ । ते॒ । सो॒म॒पी॒थ इति॑ सो॒म – पी॒थः॑ । ते॒न॑ । म॒न्द॒स्व॒ । ते॒न॑ ।
तृ॒प्य॒ । तृ॒प्या॒स्म॒ । ते॒ । व॒य॒म् । त॒र्प॒यि॒ता॒रः॑ । या॒ । दि॒व्या॒ । वृ॒ष्टिः॑ ।
त॒या॒ । त्वा॒ । श्री॒णा॒मि ॥ 23 (77)

(वः – सप्तविंशतिश्च) (A22)

1.4.23.1

वा॒म॒म॒द्य॒ स॒वि॒त॒र्वा॒म॒मु॒ श्रो॒ दि॒वे॒दि॒वे॒ वा॒म॒म॒स्म॒भ्य॑ सा॒वीः॑ ।
वा॒म॒स्य॒ हि॒ क्ष॒य॒स्य॒ दे॒व॒ भू॒रे॒र॒या॒ धि॒या॒ वा॒म॒भा॒जः॑ स्या॒म ॥
उ॒प॒या॒म॒गृ॒ही॒तो – ऽसि॑ दे॒वा॒य॒ त्वा॒ स॒वि॒त्रे ॥ 24

1.4.23.1 (Padam)

वा॒मम् । अ॒द्य । स॒वि॒तः । वा॒मम् । उ॒ । श्वः । दि॒वे॒दि॒व इति॑
दि॒वे – दि॒वे । वा॒मम् । अ॒स्मभ्य॑मि॒त्यस्म॑ – भ्यम् । सा॒वीः ॥
वा॒मस्य॑ । हि॒ । क्षय॑स्य । दे॒व । भू॒रैः ॥ अ॒या । धि॒या । वा॒मभा॑ज
इति॑ वा॒म – भा॑जः । स्या॒म ॥ उ॒प॒या॒मगृ॑ही॒त इत्यु॑प॒या॒म – गृ॑ही॒तः ।
अ॒सि । दे॒वाय॑ । त्वा॒ । स॒वि॒त्रे ॥ 24 (24)

(वा॒मं – चतु॑र्विंश॒तिः) (A23)

1.4.24.1

अद॑ब्धेभिः स॒वि॒तः पा॒युभि॑ष्ट्वं शि॒वेभि॑र॒द्य परि॑ पा॒हि नो॒ गयं॑ ॥
हि॒रण्य॑जिह्वः सु॒वि॒ताय॑ न॒व्यसे॑ र॒क्षा मा॑कि॒र्नो अ॒घश॑ँस ई॒शत॑ ॥
उ॒प॒या॒मगृ॑ही॒तोऽसि॑ दे॒वाय॑ त्वा स॒वि॒त्रे ॥ 25

1.4.24.1 (Padam)

अद॑ब्धेभिः । स॒वि॒तः । पा॒युभि॑रिति॑ पा॒यु – भिः । त्वम् । शि॒वेभिः॑ ।
अ॒द्य । परि॑ति । पा॒हि । नः । ग॒यम् ॥
हि॒रण्य॑जिह्व इति॑ हि॒रण्य॑ – जिह्वः । सु॒वि॒ताय॑ । न॒व्यसे॑ । र॒क्ष ।
मा॑किः । नः । अ॒घश॑ँस इत्य॑घ – श॑ँसः । ई॒शत॑ ॥

उ॒प॒या॒म॒गृ॒ही॒त॒ इ॒त्यु॒प॒या॒म॒ – गृ॒ही॒तः॑ । अ॒सि॒ । दे॒वाय॑ । त्वा॒ ।
स॒वि॒त्रे ॥ 25 (23) (अ॒द॒ब्धे॒भि॒ – स्त्रि॒यो॒वि॒ं॒श॒तिः॑) (A24)

1.4.25.1

हि॒र॒ण्य॒पा॒णि॒मू॒त॒र्ये॑ स॒वि॒ता॒र॒मु॒प॒ ह॒व्ये॑ । स॒ चे॒त्ता॑ दे॒वता॑ प॒दं ॥

उ॒प॒या॒म॒गृ॒ही॒तो॒-ऽसि॑ दे॒वाय॑ त्वा स॒वि॒त्रे ॥ 26

1.4.25.1 (Padam)

हि॒र॒ण्य॒पा॒णि॒मि॒ति॒ हि॒र॒ण्य॒ – पा॒णि॒म् । ऊ॒त॒र्ये॑ । स॒वि॒ता॒र॒म् । उ॒पे॒ति॑ ।
ह॒व्ये ॥ सः॑ । चे॒त्ता॑ । दे॒वता॑ । प॒दम् ॥

उ॒प॒या॒म॒गृ॒ही॒त॒ इ॒त्यु॒प॒या॒म॒ – गृ॒ही॒तः॑ । अ॒सि॒ । दे॒वाय॑ । त्वा॒ ।
स॒वि॒त्रे ॥ 26 (14) (हि॒र॒ण्य॒पा॒णिं॑ – च॒तु॒र्द॒श) (A25)

1.4.26.1

सु॒श॒र्मा॑ऽसि॒ सु॒प्र॒ति॒ष्ठा॒नो बृ॒ह॒दु॒क्षे॑ नम॒ ए॒ष ते॒ योनि॑
वि॒श्वे॑भ्य॒स्त्वा दे॒वेभ्यः॑ ॥ 27

1.4.26.1 (Padam)

सु॒श॒र्मे॒ति॒ सु॒ – श॒र्मा॑ । अ॒सि॒ । सु॒प्र॒ति॒ष्ठा॒न इति॑ सु॒ – प्र॒ति॒ष्ठा॒नः॑ ।
बृ॒ह॒त् । उ॒क्षे॑ । नमः॑ । ए॒षः । ते॒ । योनिः॑ । वि॒श्वे॑भ्यः॑ । त्वा॒ ।
दे॒वेभ्यः॑ ॥ 27 (12) (सु॒श॒र्मा॑ – द्वा॒द॒श) (A26)

1.4.27.1

बृ॒ह॒स्प॒ति॒-सु॒तस्य॑ त इ॒न्दो इ॒न्द्रि॒याव॑तः प॒त्नीव॑न्तं ग्र॒हं
गृ॒ह्णाम्य॑ग्रा(३)इ प॒त्नीवा(३) स्स॒जूर्दे॒वेन॑ त्वष्ट्रा सोमं॑ पिब॒ स्वाहा॑ ॥ 28

1.4.27.1 (Padam)

बृ॒ह॒स्प॒ति॒सु॒तस्ये॑ति बृ॒ह॒स्प॒ति॒ - सु॒तस्य॑ । ते । इ॒न्दो इ॒ति ।
इ॒न्द्रि॒याव॑त इ॒तीन्द्रि॒य - व॒तः । प॒त्नीव॑न्तमि॒ति प॒त्नी - व॒न्तम् ।
ग्र॒हम् । गृ॒ह्णामि॑ । अ॒ग्रा(३) इ । प॒त्नीवा(३) इति॑ प॒त्नी - वा(३)ः ।
स॒जूरि॑ति स - जूः । दे॒वेन॑ । त्वष्ट्रा॑ । सोम॑म् । पिब॒ ।
स्वाहा॑ ॥ 28 (15) (बृ॒ह॒स्प॒ति॒सु॒तस्य॑ - पञ्च॑दश) (A27)

1.4.28.1

ह॒रि॒रसि॑ हा॒रि॒यो॒ज॒नो ह॒र्योः॑ स्था॒ता व॒ज्रस्य॑ भ॒र्ता पृ॒श्नैः॑ प्रे॒ता तस्य॑ ते
दे॒व सोमे॑ष्टय॒जुषः॑ स्तु॒तस्तो॑मस्य श॒स्तोक्थ॑स्य ह॒रि॒व॒न्तं ग्र॒हं गृ॒ह्णामि॑
ह॒रीः स्थ॑ ह॒र्योर्ध्वा॑नाः स॒हसो॑मा इ॒न्द्राय॑ स्वाहा॑ ॥ 29

1.4.28.1 (Padam)

ह॒रिः । अ॒सि । हा॒रि॒यो॒ज॒न इति॑ हा॒रि - यो॒ज॒नः । ह॒र्योः॑ । स्था॒ता ।
व॒ज्रस्य॑ । भ॒र्ता । पृ॒श्नैः॑ । प्रे॒ता । तस्य॑ । ते । दे॒व । सोम॑ ।
इ॒ष्टय॑जुष इ॒तीष्ट॑ - य॒जुषः॑ । स्तु॒तस्तो॑मस्येति॑ स्तु॒त - स्तो॒मस्य॑ ।

श॒स्तो॒क्थ॒स्येति॑ श॒स्त – उ॒क्थ॒स्य॒ । ह॒रि॒व॒न्त॒मि॒ति॒ ह॒रि – व॒न्त॒म् ।

॥
ग्र॒ह॒म् । गृ॒ह्णामि॑ । ह॒रीः । स्थ॒ । ह॒र्योः॑ । धा॒नाः ।

स॒ह॒सो॒मा इति॑ स॒ह – सो॒माः । इ॒न्द्रा॒य । स्वाहा॑ ॥ 29 (26)

(ह॒रि॒र॒सि – षड्विं॑शतिः) (A28)

1.4.29.1

अ॒ग्न॒ आ॒यू॒षि॑ प॒वस॒ आ सु॒वो॒र्ज॒मि॒षं च॑ नः ।

आ॒रे बा॒ध॒स्व दु॒च्छु॒नां ॥ उ॒प॒या॒म॒गृ॒ही॒तो-ऽस्य॒ग्नये॑ त्वा तेज॑स्वत

ए॒ष ते॒ योनि॑र॒ग्नये॑ त्वा तेज॑स्वते ॥ 30

1.4.29.1 (Padam)

अ॒ग्ने॑ । आ॒यू॒षि॑ । प॒व॒से॒ । ए॒ति॑ । सु॒व॒ । ऊ॒र्ज॒म् । इ॒ष॒म् । च॒ । नः॑ ॥

आ॒रे । बा॒ध॒स्व । दु॒च्छु॒नाम् ॥ उ॒प॒या॒म॒गृ॒ही॒त इत्यु॑प॒या॒म – गृ॒ही॒तः ।

अ॒सि॒ । अ॒ग्नये॑ । त्वा । तेज॑स्वते । ए॒षः । ते॒ । योनिः॑ । अ॒ग्नये॑ ।

त्वा । तेज॑स्वते ॥ 30 (23)

(अ॒ग्न॒ आ॒यू॒षि॑ – त्रयो॑विं॒शतिः) (A29)

1.4.30.1

उत्तिष्ठन्नो॑जसा॒ सह॒ पी॒त्वा शि॒प्रे अ॒वेप॑यः । सोम॑मिन्द्र॒ चमू॒ सु॒तं ॥
उप॒याम॑गृहीतो-ऽसीन्द्रा॑य॒ त्वौज॑स्वत ए॒ष ते॒ योनि॑रिन्द्रा॑य॒
त्वौज॑स्वते ॥ 31

1.4.30.1 (Padam)

उत्तिष्ठ॑न्नित्युत् - तिष्ठन् । ओज॑सा । सह । पी॒त्वा । शि॒प्रे इति॑ ।
अ॒वेप॑यः ॥ सोम॑म् । इन्द्र॑ । चमू॒ इति॑ । सु॒तम् ॥ उप॒याम॑गृहीत
इत्युप॑याम - गृहीतः । अ॒सि । इन्द्रा॑य । त्वा । ओज॑स्वते । ए॒षः ।
ते । योनिः॑ । इन्द्रा॑य । त्वा । ओज॑स्वते ॥ 31(21)

(उत्तिष्ठन्नेकविंशतिः) (A30)

1.4.31.1

तर॑णि वि॒श्वदर्श॑तो ज्योति॑ष्कृद॒सि सूर्य॑ । वि॒श्वमा॑ भा॒सि रो॒चनं॑ ॥
उप॒याम॑गृहीतो - ऽसि॒ सूर्या॑य॒ त्वा भ्राज॑स्वत ए॒ष ते॒ योनिः॑ सूर्या॑य॒
त्वा भ्राज॑स्वते ॥ 32

1.4.31.1 (Padam)

तर॑णिः । वि॒श्वदर्श॑त इति॑ वि॒श्व - दर्श॑तः । ज्योति॑ष्कृदिति॑
ज्योतिः॑ - कृत् । अ॒सि । सूर्य॑ ॥ वि॒श्वम् । एति॑ । भा॒सि । रो॒चनम् ॥

उ॒प॒या॒म॒गृ॒ही॒त इ॒त्यु॒प॒या॒म – गृ॒ही॒तः । अ॒सि॒ । सूर्या॑य । त्वा॒ ।

भ्राज॑स्वते । ए॒षः । ते॒ । यो॒निः । सूर्या॑य । त्वा॒ ।

भ्राज॑स्वते ॥ 32 (20) (तर॑णि – वि॒ञ्श॑तिः) (A31)

1.4.32.1

आ॒ प्या॑यस्व मदि॒न्त॒म सो॒म वि॒श्वा॒भि-रू॒ति॒भिः ।

भवा॑ नः सप्र॒थस्त॑मः ॥ 33

1.4.32.1 (Padam)

ए॒ति । प्या॑यस्व । मदि॒न्त॒म । सो॒म । वि॒श्वा॒भिः ।

ऊ॒ति॒भि॒रित्यू॑ति – भिः ॥ भव॑ । नः । सप्र॒थस्त॑म इति॑

सप्र॒थः – त॒मः ॥ 33 (9) (आ प्या॑यस्व – नव) (A32)

1.4.33.1

ई॒यु॒ष्टे ये॒ पूर्व॑तरा॒मप॑श्यन् व्यु॒च्छन्ती॑मु॒षसं॑ म॒र्त्या॑सः ।

अ॒स्मा॒भि॒रू॒ नु॒ प्र॒ति॒चक्ष्या॑ऽभू॒दो ते॒ यन्ति॑ ये अ॒परी॑षु प॒श्यान् ॥ 34

1.4.33.1 (Padam)

ई॒युः । ते॒ । ये॒ । पूर्व॑तरा॒मि॒ति पूर्व॑ – तरा॒म् । अ॒प॒श्यन् ।

व्यु॒च्छन्ती॑मि॒ति वि॑ – उ॒च्छन्ती॑म् । उ॒ष॒सम् । म॒र्त्या॑सः ॥ अ॒स्मा॒भिः ।

उ॒ । नु॒ । प्र॒ति॒चक्ष्ये॑ति॒ प्रति॑ – चक्ष्या॑ । अ॒भू॒त् । ओ॒ इति॑ । ते॒ ।

य॒न्ति । ये । अ॒प॒री॒षु । प॒श्यान् ॥ 34 (19)

(ई॒यु – रे॒कान्न वि॑श॒तिः) (A33)

1.4.34.1

ज्यो॒ति॒ष्मतीं॑ त्वा सा॒दयामि॑ ज्यो॒ति॒ष्कृतं॑ त्वा सा॒दयामि॑
ज्यो॒ति॒र्विदं॑ त्वा सा॒दयामि॑ भा॒स्वतीं॑ त्वा सा॒दयामि॑
ज्वल॑न्तीं त्वा सा॒दयामि॑ म॒ल्मला॑भव॒न्तीं त्वा सा॒दयामि॑
दी॒प्यमा॑नां त्वा सा॒दयामि॑ रोच॑मानां त्वा सा॒दयाम्यज॑स्रां
त्वा सा॒दयामि॑ बृ॒हज्ज्यो॑तिषं त्वा सा॒दयामि॑
बो॒धय॑न्तीं त्वा सा॒दयामि॑ जाग्र॑तीं त्वा सा॒दयामि॑ ॥ 35

1.4.34.1 (Padam)

ज्यो॒ति॒ष्मती॑म् । त्वा । सा॒दयामि॑ । ज्यो॒ति॒ष्कृत॑मि॒ति ज्यो॒तिः-कृत॑म् ।
त्वा । सा॒दयामि॑ । ज्यो॒ति॒र्विद॑मि॒ति ज्यो॒तिः – वि॒दम् । त्वा ।
सा॒दयामि॑ । भा॒स्वती॑म् । त्वा । सा॒दयामि॑ । ज्वल॑न्तीम् । त्वा ।
सा॒दयामि॑ । म॒ल्मला॑भव॒न्तीमि॒ति म॒ल्मला – भव॑न्तीम् । त्वा ।
सा॒दयामि॑ । दी॒प्यमा॑नाम् । त्वा । सा॒दयामि॑ । रोच॑मानाम् । त्वा ।
सा॒दयामि॑ । अज॑स्राम् । त्वा । सा॒दयामि॑ ।

बृ॒हज्ज्यो॑ति॒षमि॑ति बृ॒हत् – ज्यो॑ति॒षम् । त्वा । सा॒दया॒मि ।

बो॒धय॑न्तीम् । त्वा । सा॒दया॒मि । जाग्र॑तीम् । त्वा ।

सा॒दया॒मि ॥ 35 (36) (ज्यो॑ति॒ष्मती॑ – षट्त्रि॑ंशत्) (A34)

1.4.35.1

प्र॒यासाय॑ स्वा॒हा ऽऽया॑साय स्वा॒हा वि॒यासाय॑ स्वा॒हा सं॒यासाय॑
स्वा॒हो॒द्यासाय॑ स्वा॒हा॒वया॑साय स्वा॒हा शु॒चे स्वा॒हा शो॒काय॑ स्वा॒हा
तप्य॑त्वै स्वा॒हा तप॑ते स्वा॒हा ब्र॒ह्मह॑त्यायै स्वा॒हा सर्व॑स्मै स्वा॒हा ॥ 36

1.4.35.1 (Padam)

प्र॒यासा॑येति प्र – या॒साय॑ । स्वा॒हा । आ॒यासा॑येत्या – या॒साय॑ ।
स्वा॒हा । वि॒यासा॑येति वि – या॒साय॑ । स्वा॒हा । स॒म॒यासा॑येति
सं – या॒साय॑ । स्वा॒हा । उ॒द्यासा॑येत्युत् – या॒साय॑ । स्वा॒हा ।
अ॒वया॑सायेत्यव – या॒साय॑ । स्वा॒हा । शु॒चे । स्वा॒हा । शो॒काय॑ ।
स्वा॒हा । तप्य॑त्वै । स्वा॒हा । तप॑ते । स्वा॒हा । ब्र॒ह्मह॑त्याया इति
ब्र॒ह्म – ह॒त्यायै॑ । स्वा॒हा । सर्व॑स्मै । स्वा॒हा ॥ 36 (24)

(प्र॒यासाय॑ – चतु॑र्विंशतिः) (A35)

1.4.36.1

चित्त॑ सं॒ताने॑न भ॒वं य॑क्ना रु॒द्रं तनि॑म्ना प॒शुप॑ति॒स्थूल॑-
हृ॒दये॑नाग्नि॑ हृ॒दये॑न रु॒द्रं लो॑हि॒तेन॑ श॒र्वं म॑त॒स्नाभ्यां॑ म॒हादे॒वम॒न्तः
॥ पा॒र्श्वेनौ॑षि॒ष्ठह॑न॒ शि॒ङ्गी-॑निको॒श्याभ्यां॑ ॥ 37

1.4.36.1 (Padam)

चित्त॑म् । सं॒ताने॑नेति॒ सं - ताने॑न । भ॒वम् । य॑क्ना । रु॒द्रम् ।
तनि॑म्ना । प॒शुप॑तिमि॒ति प॒शु - प॑तिम् । स्थू॒लहृ॒दये॑नेति॒
स्थूल॑ - हृ॒दये॑न । अ॒ग्निम् । हृ॒दये॑न । रु॒द्रम् । लो॑हि॒तेन॑ । श॒र्वम् ।
म॑त॒स्नाभ्याम् । म॒हादे॒वमि॒ति म॒हा - दे॒वम् ।
अ॒न्तः पा॒र्श्वेने॒त्यन्तः॑ - पा॒र्श्वेन॑ । ओ॒षि॒ष्ठह॑नमित्यो॒षिष्ठ॑ - ह॒नम् ।
शि॒ङ्गीनि॒को॒श्याभ्या॑मि॒ति शि॒ङ्गी - नि॒को॒श्याभ्याम्॑ ॥ 37 (18)

(चित्त - मष्टादश) (A36)

1.4.37.1

आ ति॒ष्ठ वृ॒त्रह॑न् रथं॑ यु॒क्ता ते॒ ब्रह्म॑णा ह॒री । अ॒र्वाची॑न॒ सु ते॒
म॒नो ग्रा॑वा कृ॒णोतु॑ व॒ग्नूना॑ ॥ उ॒प॒या॒मगृ॑हीतोऽसी॒न्द्राय॑ त्वा षोड॒शिन॑
ए॒ष ते॒ योनि॑रिन्द्राय॒ त्वा षोड॒शिनै॑ ॥ 38

1.4.37.1 (Padam)

ए॒ति । ति॒ष्ठ । वृ॒त्र॒ह॒न्नि॒ति वृ॒त्र – ह॒न् । रथ॑म् । यु॒क्ता । ते । ब्र॒ह्म॒णा ।
ह॒री इति॑ ॥ अ॒र्वा॒ची॒नम् । स्वि॒ति । ते । मनः॑ । ग्रा॒वा । कृ॒णो॒तु ।
व॒ग्नुना॑ ॥ उ॒प॒या॒म॒गृ॒ही॒त इत्यु॑प॒या॒म – गृ॒ही॒तः । अ॒सि । इन्द्रा॑य ।
त्वा । षोड॑शि॒ने । ए॒षः । ते । यो॒निः । इन्द्रा॑य । त्वा ।
षोड॑शि॒ने ॥ 38 (26) (आ तिष्ठ – षट्विंशतिः) (A37)

1.4.38.1

इन्द्र॑मि॒द्धरी॑ व॒हतो॑-ऽप्र॒ति॒धृष्ट॑-श॒व॒स॒मृषी॑णां च स्तु॒तीरु॑प
य॒ज्ञं च॑ मा॒नुषा॑णां ॥ उ॒प॒या॒म॒गृ॒ही॒तोऽसीन्द्रा॑य त्वा षोड॑शि॒न ए॒ष
ते यो॒नि॒रिन्द्रा॑य त्वा षोड॑शि॒ने ॥ 39

1.4.38.1 (Padam)

इन्द्र॑म् । इत् । ह॒री इति॑ । व॒हतः॑ ।
अ॒प्र॒ति॒धृष्ट॑श॒व॒स॒मित्य॑प्र॒ति॒धृष्ट॑ – श॒व॒स॒म् । ऋषी॑णाम् । च । स्तु॒तीः ।
उ॒पेति॑ । य॒ज्ञम् । च । मा॒नुषा॑णाम् ॥ उ॒प॒या॒म॒गृ॒ही॒त
इत्यु॑प॒या॒म – गृ॒ही॒तः । अ॒सि । इन्द्रा॑य । त्वा । षोड॑शि॒ने । ए॒षः ।

ते॑ । यो॒निः॑ । इ॒न्द्राय॑ । त्वा॒ । षो॒ड॒शि॒ने॑ ॥ 39 (23)

(इन्द्र॑मि॒त् – त्रयो॑वि॒ंशतिः॑) (A38)

1.4.39.1

अ॒सा॒वि॒ सोम॑ इ॒न्द्र ते॑ श॒वि॒ष्ठ धृ॒ष्ण॒वा ग॒हि ।

आ॒ त्वा॒ पृ॒णक्त्वि॒न्द्रि॒यं रजः॑ सू॒र्यं न॑ र॒श्मि॒भिः॑ ॥

उ॒प॒या॒म॒गृ॒ही॒तोऽसी॑न्द्राय॒ त्वा षो॒ड॒शि॒न ए॒ष ते॑ यो॒नि॒रि॒न्द्राय॑
त्वा षो॒ड॒शि॒ने॑ ॥ 40

1.4.39.1 (Padam)

अ॒सा॒वि । सोमः॑ । इ॒न्द्र । ते॑ । श॒वि॒ष्ठ । धृ॒ष्णो॑ । ए॒ति । ग॒हि ॥

ए॒ति । त्वा॒ । पृ॒णक्त्तु॑ । इ॒न्द्रि॒यम् । रजः॑ । सू॒र्यम् । न । र॒श्मि॒भि॒रिति॑

र॒श्मि – भिः॑ ॥ उ॒प॒या॒म॒गृ॒ही॒त इत्यु॑प॒या॒म – गृ॒ही॒तः । अ॒सि ।

इ॒न्द्राय॑ । त्वा॒ । षो॒ड॒शि॒ने॑ । ए॒षः । ते॑ । यो॒निः॑ । इ॒न्द्राय॑ । त्वा॒ ।

षो॒ड॒शि॒ने॑ ॥ 40 (27) (अ॒सा॒वि – स॒प्त॒वि॒ंशतिः॑) (A39)

1.4.40.1

सर्व॑स्य प्र॒ति॒शी॒व॒री भू॒मि॒स्त्वो॒प॒स्थ आ॒ऽधि॒त ।

स्यो॒नाऽस्मै॑ सु॒षदा॑ भव॒ यच्छा॑ऽस्मै॒ शर्म॑ स॒प्र॒थाः ॥

उप॒याम॑गृ॒हीतोऽसी॑न्द्राय॒ त्वा षोड॑शि॒न ए॒ष ते॒ योनि॑रिन्द्राय॒
त्वा षोड॑शि॒ने ॥ 41

1.4.40.1 (Padam)

सर्व॑स्य । प्र॒ति॒शी॒वरी॑ति॒ प्रति॑ – शी॒वरी॑ । भूमिः॑ । त्वा ।
उप॒स्थ इत्यु॑प – स्थे । एति॑ । अधि॑त ॥ स्यो॒ना । अ॒स्मै । सु॒षदे॑ति॒
सु – सदा॑ । भव॑ । यच्छ॑ । अ॒स्मै । शर्म॑ । सप्र॑था इति॑ स-प्र॑थाः ॥
उप॒याम॑गृ॒हीत इत्यु॑पयाम – गृ॒हीतः । अ॒सि । इन्द्रा॑य । त्वा ।
षोड॑शि॒ने । ए॒षः । ते । योनिः॑ । इन्द्रा॑य । त्वा । षोड॑शि॒ने ॥ 41 (26)

(सर्व॑स्य षड्विंश॑तिः) (A40)

1.4.41.1

महा॑ꣳ इन्द्रो॑ वज्र॑ बाहुः॑ षोड॑शी शर्म॑ यच्छतु॑ । स्व॒स्ति नो॑ म॒घवा॑
करोतु॑ हन्तु॑ पाप्मानं॑ योऽस्मान् द्वेष्टि॑ ॥ उप॒याम॑गृ॒हीतोऽसी॑न्द्राय॒ त्वा
षोड॑शि॒न ए॒ष ते॒ योनि॑रिन्द्राय॒ त्वा षोड॑शि॒ने ॥ 42

1.4.41.1 (Padam)

महा॑न् । इन्द्रः॑ । वज्र॑बा॒हुरि॑ति॒ वज्र॑ – बा॒हुः । षोड॑शी । शर्म॑ ।
यच्छतु॑ ॥ स्व॒स्ति । नः॑ । म॒घवे॑ति॒ म॒घ – वा । करोतु॑ । हन्तु॑ ।

पाप्मानम् । यः । अस्मान् । द्वेष्टि ॥

उपयामगृहीत इत्युपयाम – गृहीतः । असि । इन्द्राय । त्वा ।

षोडशिनै । एषः । ते । योनिः । इन्द्राय । त्वा । षोडशिनै ॥ 42 (26)

(महान् – षड्विंशतिः) (A41)

1.4.42.1

सजोषा इन्द्रः सगणो मरुद्भिः सोमं पिब वृत्रहञ्छूर विद्वान् ।

जहि शत्रूँ रप मृधो नुदस्वाऽथा भयं कृणुहि विश्वतो नः ॥

उपयामगृहीतोऽसीन्द्राय त्वा षोडशिन एष ते योनिरिन्द्राय त्वा

षोडशिनै ॥ 43

1.4.42.1 (Padam)

सजोषा इति स – जोषाः । इन्द्र । सगण इति स – गणः ।

मरुद्भिरिति मरुत् – भिः । सोमम् । पिब । वृत्रहन्निति वृत्र – हन् ।

शूर । विद्वान् ॥ जहि । शत्रून् । अपेति । मृधः । नुदस्व । अथ ।

अभयम् । कृणुहि । विश्वतः । नः ॥ उपयामगृहीत

इत्युपयाम – गृहीतः । असि । इन्द्राय । त्वा । षोडशिनै । एषः ।

ते॒ । यो॒निः॑ । इ॒न्द्राय॑ । त्वा॒ । षोड॒शिने॑ ॥ 43 (30)

(स॒जोषा॑ – त्रि॒ंशत्) (A42)

1.4.43.1

उ॒दु॒ त्यं जा॒तवे॑दसं दे॒वं वह॑न्ति के॒तवः॑ । दृ॒शे वि॒श्वाय॑ सूर्य॑ ॥
चि॒त्रं दे॒वाना॑-मु॒दगा॑दनी॒कं चक्षु॑ मि॒त्रस्य॑ वरु॒णस्या॑ग्नेः ।
आ॒ऽप्रा द्या॒वापृ॑थि॒वी अ॒न्तरि॑क्षं सूर्य॑ आ॒त्मा जग॑तस्त॒स्थुष॑श्च ॥
अ॒ग्ने न॑य सु॒पथा॑ रा॒ये अ॒स्मान् वि॒श्वानि॑ दे॒व व॒युना॑नि वि॒द्वान् ।
यु॒योद्ध्य॑स्म-ज्जु॒हुरा॑ण मे॒नो भू॑यिष्ठां ते नम॑ उ॒क्तिं वि॒धेम ॥
दि॒वं गच्छ॑ सु॒वः प॑त रू॒पेण॑ – [ ] 44

1.4.43.1 (Padam)

उ॒दि॒ति । उ॒ । त्य॑म् । जा॒तवे॑दस॒मिति॑ जा॒त – वे॒दस॑म् । दे॒वम् ।
व॒हन्ति॑ । के॒तवः॑ ॥ दृ॒शे । वि॒श्वाय॑ । सूर्य॑म् ॥ चि॒त्रम् । दे॒वाना॑म् ।
उ॒दि॒ति । अ॒गात् । अ॒नीक॑म् । चक्षुः॑ । मि॒त्रस्य॑ । वरु॒णस्य॑ । अ॒ग्नेः ॥
ऐ॒ति । अ॒प्राः । द्या॒वापृ॑थि॒वी इति॑ द्या॒वा – पृ॒थि॒वी । अ॒न्तरि॑क्षम् ।
सूर्यः॑ । आ॒त्मा । जग॑तः । त॒स्थुषः॑ । च ॥ अ॒ग्ने । न॑य ।
सु॒पथे॑ति सु – प॒था । रा॒ये । अ॒स्मान् । वि॒श्वानि॑ । दे॒व । व॒युना॑नि ।

वि॒द्वान् ॥ यु॒यो॒धि । अ॒स्मत् । जु॒हु॒रा॒णम् । ए॒नः । भू॒यि॒ष्ठाम् । ते ।
नम॑उ॒क्ति॒मि॒ति नमः॑ – उ॒क्तिम् । वि॒धेम ॥ दि॒वम् । ग॒च्छ । सु॒वः ।
प॒त । रू॒पे॒ण । 44 (50)

1.4.43.2

वो रू॒पम॑भ्यैमि वय॑सा वयः॑ ।
तु॒थो वो वि॒श्व वे॒दा वि भ॑जतु व॒र्षि॒ष्ठे अ॒धि ना॒के ॥
ए॒तत्ते अ॒ग्ने रा॒ध ऐ॒ति सोम॑च्युतं तन्मि॒त्रस्य॑ प॒था न॑य॒र्तस्य॑ प॒था प्रे॒त
च॒न्द्रद॑क्षिणा य॒ज्ञस्य॑ प॒था सु॒वि॒ता न॑यन्ती ब्रा॒ह्मण॑म॒द्य
रा॒द्ध्य॑ासमृषि॒मार्षे॒यं पि॒तृम॑न्तं पै॒तृम॑त्यꣳ सु॒धातु॑दक्षिणं वि सु॒वः
प॒श्य व्य॑न्त॒रि॒क्षं य॑तस्व स॒दस्यै॑ ( ) र॒स्मद्वा॒त्रा दे॒वत्रा॑ ग॒च्छत
म॒धुम॑तीः प्र॒दा॒ता॒र॒मा वि॒श॒ताऽन॑वहायाऽस्मा॒न् दे॒व॒या॒ने॒न प॑थे॒त सु॒कृ॒तां
लो॒के सी॑द॒त तन्नः॑ सꣳस्कृ॒तं ॥ 45

1.4.43.2 (Padam)

वः । रू॒पम् । अ॒भि । ए॒ति । ए॒मि । वय॑सा । वयः॑ ॥ तु॒थः । वः ।
वि॒श्ववे॑दा इति वि॒श्व – वे॒दाः । वी॒ति । भ॑जतु । व॒र्षि॒ष्ठे । अ॒धी॒ति ।
ना॒के ॥ ए॒तत् । ते । अ॒ग्ने । रा॒धः । ए॒ति । ए॒ति ।

सोम॑च्यु॒तमि॒ति सोम॑ – च्यु॒तम् । तत् । मि॒त्रस्य॑ । प॒था । न॒य ।
 ऋ॒तस्य॑ । प॒था । प्रे॒ति । इ॒त । च॒न्द्रद॑क्षिणा इति च॒न्द्र – द॒क्षिणाः ।
 य॒ज्ञस्य॑ । प॒था । सु॒वि॒ता । न॒यन्तीः॑ । ब्रा॒ह्मण॑म् । अ॒द्य । रा॒द्ध्य॒ास॒म् ।
 ऋ॒षिम् । आ॒र्षे॒यम् । पि॒तृम॑न्तमि॒ति पि॒तृ – म॑न्तम् । पै॒तृम॑त्यमि॒ति
 पै॒तृ – म॑त्यम् । सु॒धातु॑दक्षिणमि॒ति सु॒धातु॑ – द॒क्षिण॑म् । वी॒ति ।
 सु॒वः । प॒श्य । वी॒ति । अ॒न्तरि॑क्षम् । य॒तस्व । स॒दस्यैः॑ ( ) ।
 अ॒स्मद्वा॒त्रा इ॒त्यस्म॑त् – दा॒त्राः । दे॒वत्रे॑ति दे॒व – त्रा । ग॒च्छ॒त ।
 म॒धुम॑तीरि॒ति म॒धु – म॑तीः । प्र॒दा॒ता॒रमि॑ति प्र – दा॒ता॒रम् । ए॒ति ।
 वि॒श॒त । अ॒न॒वहा॑येत्य॒न॒व – हा॒य । अ॒स्मान् । दे॒वया॑नेनेति
 दे॒व – या॑नेन । प॒था । इ॒त । सु॒कृ॒तामि॑ति सु – कृ॒ताम् । लो॒के ।

सी॒द॒त । तत् । नः । स॒॒स्कृ॒तम् ॥ 45 (68)

(रूपेण – सदस्यै – रष्टादश च) (A43)

1.4.44.1

धा॒ता रा॒तिः स॒वि॒तेदं॑ जु॒षन्तां॑ प्र॒जाप॑ति नि॒धिप॑तिर्नो अ॒ग्निः ।
 त्व॒ष्टा वि॒ष्णुः प्र॒जया॑ स॒ ररा॑णो य॒जमा॑नाय द्र॒विणं॑ दधातु ॥

स॒मिन्द्र॑ णो॒ मन॑सा॒ नेषि॑ गो॒भिः॒ सꣳ सूरि॑भिर्म॒घव॑न्त् सꣳ स्व॒स्त्या ।
सं ब्र॒ह्म॑णा दे॒व कृ॑तं य॒दस्ति॒ सं दे॒वानाꣳ सु॑म॒त्या य॒ज्ञिया॑नां ॥
सं वर्च॑सा॒ पय॑सा॒ सं त॒नूभिः॒ – र॒गन्म॑हि॒ मन॑सा॒ सꣳ शि॒वेन॑ ॥
त्व॒ष्टा नो॒ अत्र॑ वरि॒वः कृ॑णो – [ ] 46

1.4.44.1 (Padam)

ध॒ता । रा॒तिः । स॒वि॒ता । इ॒दम् । जु॒षन्ता॑म् । प्र॒जाप॑तिरि॒ति
प्र॒जा – प॑तिः । नि॒धिप॑तिरि॒ति नि॒धि – प॑तिः । नः । अ॒ग्निः ॥
त्व॒ष्टा ॥ वि॒ष्णुः । प्र॒जये॑ति प्र – जया॑ । सꣳर॒राण॑ इति सं-र॒राणः ।
यज॑मानाय । द्र॒वि॒णम् । द॒धातु॑ ॥ स॒मि॒ति । इन्द्र॑ । नः ।
मन॑सा । ने॒षि । गो॒भिः । स॒मि॒ति । सू॒रिभि॑रि॒ति सू॒रि – भिः ।
म॒घव॑न्निति म॒घ – व॑न् । स॒मि॒ति । स्व॒स्त्या ॥ स॒मि॒ति । ब्र॒ह्म॑णा ।
दे॒वकृ॑तमि॒ति दे॒व – कृ॑तम् । यत् । अ॒स्ति । स॒मि॒ति ।
दे॒वाना॑म् । सु॒म॒त्येति॑ सु – म॒त्या । य॒ज्ञिया॑नाम् ॥ स॒मि॒ति । वर्च॑सा ।
पय॑सा । स॒मि॒ति । त॒नूभिः॑ । अ॒गन्म॑हि । मन॑सा । स॒मि॒ति । शि॒वेन॑ ॥
त्व॒ष्टा ॥ नः । अत्र॑ । वरि॒वः । कृ॑णोतु । 46 (50)

1.4.44.2

त्व॒नु॒ मा॒र्षु॒ त॒नु॒वो॒ यद्वि॒लि॒ष्टं॑ ॥

यद॒द्य॒ त्वा॒ प्र॒यति॑ य॒ज्ञे अ॒स्मिन् अ॒ग्ने॒ हो॒ता॒र॒म॒वृ॒णी॒म॒ही॒ह॑ ।

ऋ॒ध॒ग॒या॒डृ॒ध॒गु॒ता॒ऽश॒मि॒ष्टाः प्र॒जा॒नन् य॒ज्ञ॒मु॒प॒ या॒हि वि॒द्वान् ॥

स्व॒गा वो॒ दे॒वाः स॒दन॒म॒क॒र्म य आ॒ज॒ग्म॒ स॒व॒ने॒दं जु॒षा॒णाः ।

ज॒क्षि॒वा॒ँसः प॒पि॒वा॒ँसश्च॑ वि॒श्वे॒ऽस्मे॒ ध॒त्त व॒स॒वो व॒सू॒नि ॥

या॒ना॒ऽव॒ह उ॒श॒तो॒ दे॒व दे॒वान् तान् - [ ] 47

1.4.44.2 (Padam)

अ॒न्वि॒ति॒ । मा॒र्षु॒ । त॒नु॒वः॑ । यत् । वि॒लि॒ष्ट॒मि॒ति॒ वि - लि॒ष्ट॒म् ॥ यत् ।

अ॒द्य॒ । त्वा॒ । प्र॒य॒ती॒ति॒ प्र - य॒ति॒ । य॒ज्ञे॒ । अ॒स्मिन् । अ॒ग्ने॒ ।

हो॒ता॒र॒म् । अ॒वृ॒णी॒म॒हि॒ । इ॒ह ॥ ऋ॒ध॒क् । अ॒या॒ट् । ऋ॒ध॒क् । उ॒त॒ ।

अ॒श॒मि॒ष्टाः । प्र॒जा॒न॒न्नि॒ति॒ प्र - जा॒नन् । य॒ज्ञ॒म् । उ॒पे॒ति॒ । या॒हि॒ ।

वि॒द्वान् ॥ स्व॒गे॒ति॒ स्व - गा॒ । वः॒ । दे॒वाः॒ । स॒दन॒म् । अ॒क॒र्म॒ । ये॒ ।

आ॒ज॒ग्मे॒त्या - ज॒ग्म॒ । स॒व॒ना॒ । इ॒द॒म् । जु॒षा॒णाः ॥ ज॒क्षि॒वा॒ँसः॑ ।

प॒पि॒वा॒ँसः॑ । च॒ । वि॒श्वे॒ । अ॒स्मे॒ इति॑ । ध॒त्त॒ । व॒स॒वः॒ । व॒सू॒नि ॥

या॒न् । ए॒ति॒ । अ॒व॒हः॒ । उ॒श॒तः॒ । दे॒व॒ । दे॒वान् । तान् । 47 (50)

1.4.44.3

प्रे॒रय॑ स्वे अ॒ग्ने स॒धस्थे॑ ॥

व॒हमा॑ना भ॒रमा॑णा ह॒वी॒षि व॑सुं घ॒र्म दि॒वमा ति॑ष्ठता॒नु ॥

य॒ज्ञ य॒ज्ञं ग॑च्छ य॒ज्ञप॑तिं गच्छ॒ स्वां यो॑निं गच्छ॒ स्वाहै॑ष ते य॒ज्ञो
य॒ज्ञप॑ते स॒हसू॑क्तवा॒कः सु॒वीरः॑ स्वाहा दे॒वा गा॑तुविदो गा॒तुं वि॒त्त्वा
गा॒तुमि॑त॒ मन॑सस्पत॒ इमं॑ नो दे॒व दे॒वेषु॑ य॒ज्ञ॒ स्वाहा॑ वा॒चि स्वाहा॑
वा॒ते धाः॑ ॥ 48

1.4.44.3 (Padam)

प्रे॒ति । ई॒रय॑ । स्वे । अ॒ग्ने । स॒धस्थ॑ इति स॒ध – स्थे॑ ॥ व॒हमा॑नाः ।
भ॒रमा॑णाः । ह॒वी॒षि । व॑सुम् । घ॒र्मम् । दि॒वम् । ए॒ति । ति॑ष्ठत ।
अ॒नु ॥ य॒ज्ञ । य॒ज्ञम् । ग॑च्छ । य॒ज्ञप॑तिमि॒ति य॒ज्ञ – प॑तिम् । ग॑च्छ ।
स्वाम् । यो॒निम् । ग॑च्छ । स्वाहा॑ । ए॒षः । ते । य॒ज्ञः । य॒ज्ञप॑त इति
य॒ज्ञ – प॑ते । स॒हसू॑क्तवा॒क इति स॒हसू॑क्त – वा॒कः । सु॒वीर॑ इति
सु – वी॒रः । स्वाहा॑ । दे॒वाः । गा॒तुवि॑द इति गा॒तु – वि॑दः । गा॒तुम् ।
वि॒त्त्वा । गा॒तुम् । इ॒त । मन॑सः । प॑ते । इ॒मम् । नः । दे॒व । दे॒वेषु॑ ।
य॒ज्ञम् । स्वाहा॑ । वा॒चि । स्वाहा॑ । वा॒ते । धाः॑ ॥ 48 (48)

(कृ॒णो॒तु – ता॒न – षा॒चत्वा॒रि॒ञ्शच्च॑) (A44)

1.4.45.1

उ॒रु॒ञ् हि॑ रा॒जा व॒रु॒णश्च॑का॒र सूर्या॑य॒ पन्था॑मन्वे॒तवा॑ उ ।
अ॒पदे॑ पा॒दा प्र॒तिधा॑तवे – ऽक॒रुता॑ – ऽप॒वक्ता॑ हृ॒दया॑वि॒धश्चित्॑ ॥
श॒तं ते॑ रा॒जन् भि॒षजः॑ स॒हस्र॑मु॒र्वी गं॒भीरा॑ सु॒मति॑ष्ठे अस्तु ।
बा॒धस्व॑ द्वे॒षो निर्ऋ॑तिं प॒राचैः॑ कृ॒तं चि॒देनः॑ प्र मु॒मुग्ध्य॑स्मत् ॥
अ॒भि॒ष्टि॒तो व॒रु॒णस्य॑ पा॒शोऽग्ने॑रनी॒कम॑प आ वि॒वेश॑ ।
अ॒पा॒न्नपा॑त् प्र॒तिर॑क्ष॒न्न सु॒र्यं दमे॑दमे – [ ] 49

1.4.45.1 (Padam)

उ॒रुम् । हि॑ । रा॒जा । व॒रु॒णः । च॒का॒र । सूर्या॑य । पन्था॑म् । अन्वे॒तवा॑
इ॒त्यनु॑ – ए॒तवै॑ । उ॒ ॥ अ॒पदे॑ । पा॒दा । प्र॒तिधा॑तव इति प्र॒ति-धा॑तवे ।
अ॒कः । उ॒त । अ॒पव॑क्तेत्यप – व॒क्ता । हृ॒दया॑वि॒ध इति॑
हृ॒दय॑ – वि॒धः । चि॒त् ॥ श॒तम् । ते॑ । रा॒जन् । भि॒षजः॑ । स॒हस्र॑म् ।
उ॒र्वी । गं॒भीरा॑ । सु॒मति॑रिति सु – म॒तिः । ते॑ । अस्तु॑ ॥ बा॒धस्व॑ ।
द्वे॒षः । निर्ऋ॑तिमि॒ति निः – ऋ॒तिम् । प॒राचैः॑ । कृ॒तम् । चि॒त् ।
ए॒नः । प्रेति॑ । मु॒मुग्धि॑ । अ॒स्मत् ॥ अ॒भि॒ष्टि॒त इत्य॑भि – स्थि॒तः ।

वरुणस्य । पाशः । अग्नेः । अनीकम् । अपः । एति । विवेश ॥
अपाम् । नपात् । प्रतिरक्षन्निति प्रति – रक्षन् । असुर्यम् ।
दमेदम इति दमे – दमे । 49 (50)

1.4.45.2

समिधं यक्ष्यग्ने ।
प्रति ते जिह्वा घृतमुच्चरण्येत् समुद्रे ते हृदयमप्स्वन्तः ।
सं त्वा विशन्त्वोषधी-रुताऽऽपो यज्ञस्य त्वा यज्ञपते हविर्भिः ।
सूक्तवाके नमोवाके विधेमाऽवभृथ नि चङ्कुण निचेरुरसि नि
चङ्कुणाऽव देवैर्देव-कृतमेनोऽयाडव मर्त्यैर्मर्त्य-कृतमुरोरा नो देव
रिषस्पाहि सुमित्रा न आप ओषधयः – [ ] 50

1.4.45.2 (Padam)

समिधमिति सं – इधम् । यक्षि । अग्ने ॥ प्रतीति । ते । जिह्वा ।
घृतम् । उदिति । चरण्येत् । समुद्रे । ते । हृदयम् ।
अप्स्वित्यप् – सु । अन्तः ॥ समिति । त्वा । विशन्तु । ओषधीः ।
उत । आपः । यज्ञस्य । त्वा । यज्ञपत इति यज्ञ – पते ।
हविर्भिरिति हविः – भिः ॥ सूक्तवाक इति सूक्त – वाके ।

न॒मो॒वा॒क इति॑ नमः – वा॒के । वि॒धेम॑ । अव॑भृ॒थेत्य॑व – भृ॒थ ।
नि॒चङ्कु॑णेति॑ नि – चङ्कु॒ण । नि॒चेरु॑रिति॑ नि – चे॒रुः । अ॒सि ।
नि॒चङ्कु॑णेति॑ नि – चङ्कु॒ण । अवे॑ति । दे॒वैः । दे॒वकृ॑तमिति॑
दे॒व – कृ॑तम् । ए॒नः । अ॒याट् । अवे॑ति । म॒र्त्यैः॑ । म॒र्त्यकृ॑तमिति॑
म॒र्त्य – कृ॑तम् । उ॒रोः । ए॒ति । नः॑ । दे॒व । रि॒षः । पा॒हि ।
सु॒मि॒त्रा इति॑ सु – मि॒त्राः । नः॑ । आ॒पः । ओ॒षध॑यः । 50 (50)

1.4.45.3

सन्तु॑ दु॒र्मि॒त्रास्त॑स्मै॑ भू॒यासु॑ यो॒ऽस्मान् द्वेष्टि॑ यं च॑ व॒यं द्वि॒ष्मो
दे॒वीरा॑प ए॒ष वो॑ गर्भ॒स्तं वः॑ सु॒प्री॑तꣳ सु॒भृत॑मकर्म
दे॒वेषु॑ नः सु॒कृ॒तौ ब्रू॑तात्-प्र॒तियु॑तो वरु॒णस्य॑ पा॒शः प्र॒त्यस्तो॑
वरु॒णस्य॑ पा॒श ए॒धोऽस्ये॑धिषी॒महि॑ स॒मिद॑सि ते॒जोऽसि॑ ते॒जो मयि॑
धे॒ह्यपो॑ अ॒न्वचा॑रिषꣳ र॒सेन॑ स॒मसृ॑क्ष्महि ।
प॒यस्वाꣳ अ॒ग्न आ ( ) ऽग॑मं तं मा सꣳ सृ॒ज वर्च॑सा ॥ 51

1.4.45.3 (Padam)

सन्तु॑ । दु॒र्मि॒त्रा इति॑ दुः-मि॒त्राः । तस्मै॑ । भू॒या॒सुः । यः । अ॒स्मान् ।
द्वेष्टि॑ । यम् । च । व॒यम् । द्वि॒ष्मः । दे॒वीः । आ॒पः । ए॒षः । वः ।
ग॒र्भः । तम् । वः । सु॒प्री॒तमि॒ति सु - प्री॒तम् ।
सु॒भृ॒तमि॒ति सु - भृ॒तम् । अ॒कर्म॑ । दे॒वेषु॑ । नः । सु॒कृत॑ इति॑
सु-कृतः॑ । ब्रू॒तात् । प्र॒तियु॒त इति॑ प्र॒ति - यु॒तः । व॒रुण॑स्य । पा॒शः ।
प्र॒त्यस्त॑ इति॑ प्र॒ति - अ॒स्तः । व॒रुण॑स्य । पा॒शः । ए॒धः । अ॒सि ।
ए॒धिषी॑महि । स॒मिदि॑ति॒ सम् - इत् । अ॒सि । तेजः॑ । अ॒सि ।
तेजः॑ । म॒यि । धे॒हि । अ॒पः । अ॒न्वि॒ति । अ॒चा॒रिष॑म् । र॒सेन॑ ।
स॒मि॒ति । अ॒सृक्ष्म॑हि । प॒यस्वा॑न् । अ॒ग्ने । ए॒ति ( ) । अ॒गम॑म् ।
तम् । मा । स॒मि॒ति । सृ॒ज । वर्च॑सा ॥ 51 (56)

(द॒मे॒दम॑ - ओ॒ष॒धय॑ - आ - षट्च॑) (A45)

1.4.46.1

य॒स्त्वा ह॒दा की॒रिणा॑ म॒न्यमा॑नो ऽम॒र्त्यं म॒र्त्यो जो॑ह॒वीमि॑ ।
जा॒तवे॑दो य॒शो अ॒स्मासु॑ धे॒हि प्र॒जाभि॑र॒ग्ने अ॒मृत॑त्वम॒श्यां ॥
य॒स्मै त्व॑ सु॒कृते॑ जा॒तवे॑द उ॒ लोक॑म॒ग्ने कृ॒णवः॑ स्यो॒नं ।

अ॒श्विन॒ꣳ स पु॒त्रिणं॑ वी॒रव॑न्तं गोम॑न्तꣳ रयिं॑ न॒शते॑ स्व॒स्ति ॥
त्वे सु पु॒त्र शव॑सोऽवृ॒त्रन् काम॑ का॒तयः॑ । न त्वामि॑न्द्राति रिच्यते ॥
उक्थ॑-उक्थे॒ सोम॑ इन्द्रं॑ ममाद नी॒थेनी॑थे म॒घवानꣳ - [ ] 52

1.4.46.1 (Padam)

यः । त्वा । ह॒दा । की॒रिणा॑ । म॒न्यमा॑नः । अ॒मर्त्य॑म् । म॒र्त्यः ।
जो॒हवी॑मि ॥ जा॒तवे॑द इति॒ जा॒त - वे॒दः । यशः॑ । अ॒स्मासु॑ । धे॒हि ।
प्र॒जाभि॑रिति॒ प्र - जा॑भिः । अ॒ग्ने । अ॒मृत॑त्वमि॒त्यमृत॑ - त्वम् ।
अ॒श्याम् ॥ यस्मै॑ । त्वम् । सु॒कृत॑ इति॒ सु - कृ॑ते । जा॒तवे॑द इति॒
जा॒त-वे॒दः । उ । लो॒कम् । अ॒ग्ने । कृ॒णवः॑ । स्यो॒नम् ॥ अ॒श्विन॑म् ।
सः । पु॒त्रिण॑म् । वी॒रव॑न्तमि॒ति वी॒र - व॑न्तम् । गोम॑न्तमि॒ति
गो - म॑न्तम् । र॒यिम् । न॒शते॑ । स्व॒स्ति ॥ त्वे इति॑ । स्वि॒ति । पु॒त्र ।
शव॑सः । अ॒वृत्र॑न् । का॒मका॑तय इति॒ का॒म - का॑तयः ॥ न । त्वाम् ।
इन्द्र॑ । अ॒तीति॑ । रिच्यते ॥ उक्थ॑उक्थ इत्यु॒क्थे - उ॒क्थे । सोमः॑ ।
इन्द्र॑म् । ममाद॑ । नी॒थेनी॑थ इति॒ नी॒थे - नी॒थे ।
म॒घवा॑नमि॒ति म॒घ - वा॑नम् । 52 (50)

1.4.46.2

सु॒तासः॑ ।

यदी॑ स॒बाधः॑ पि॒तरं॑ न पु॒त्राः॑ स॒मान॑दक्षा॒ अव॑से ह॒वन्ते॑ ॥

अग्ने॑ र॒सेन॑ तेज॒सा जा॑तवेदो वि रोच॑से । र॒क्षो॒हाऽमी॑वचा॒तनः॑ ॥

अपो॑ अ॒न्वचा॑रिष॒ रसे॑न स॒मसृ॑क्ष्महि ।

पय॑स्वा॒ अग्न॑ आ॒गमं॑ तं मा स॒ सृज॑ वर्च॒सा ॥

वसु॑र्वसु॒पति॑र् हि॒कम॑स्यग्ने वि॒भाव॑सुः । स्याम॑ ते सु॒मता॑वपि ॥

त्वाम॑ग्ने वसु॒पतिं॑ वसू॒नाम॑भि प्र म॒न्दे – [ ] 53

1.4.46.2 (Padam)

सु॒तासः॑ ॥ यत् । ई॒म् । स॒बाध॑ इति स – बाधः । पि॒तर॑म् । न ।

पु॒त्राः । स॒मान॑दक्षा इति स॒मान॑-दक्षाः । अव॑से । ह॒वन्ते॑ ॥ अग्ने॑ ।

र॒सेन॑ । तेज॒सा । जा॑तवेद इति जा॒त – वेदः॑ । वी॒ति । रोच॑से ॥

र॒क्षो॒हेति॑ रक्षः – हा । अ॒मीव॑चा॒तन॑ इत्यमीव – चा॒तनः॑ ॥ अपः॑ ।

अ॒न्विति॑ । अ॒चा॒रिष॑म् । र॒सेन॑ । स॒मिति॑ । अ॒सृक्ष्म॑हि ॥ पय॑स्वान् ।

अग्ने॑ । एति॑ । अ॒गम॑म् । तम् । मा । स॒मिति॑ । सृज॑ । वर्च॒सा ॥

वसुः॑ । वसु॒पति॑रिति वसु – प॒तिः । हि॒कम् । अ॒सि । अग्ने॑ ।

वि॒भाव॑सु॒रिति॑ वि॒भा – व॒सुः ॥ स्या॑म । ते । सु॒म॒ता॒वि॒ति सु॒-म॒तौ ।
अ॒पि ॥ त्वा॒म् । अ॒ग्ने । व॒सु॒प॒ति॒मि॒ति व॒सु – प॒ति॒म् । व॒सू॒नाम् ।
अ॒भि । प्रे॒ति । म॒न्दे । 53 (50)

1.4.46.3

अ॒द॒ध्व॒रेषु॑ रा॒जन् ।

त्वया॑ वा॒जं वा॒ज॒य॒न्तो ज॒येमा॑ऽभि ष्या॑म पृ॒थ॒सु॒ती म॒र्त्या॑नां ।
त्वा॒म॒ग्ने वा॒ज॒सा॒त॒मं वि॒प्रा व॒र्द्ध॒न्ति सु॒ष्टु॒तं । स नो॑ रा॒स्व सु॒वी॒र्यं ॥
अ॒यं नो॑ अ॒ग्नि॒र्व॒रि॒वः कृ॒णो॒त्व॒यं मृ॒धः पु॒र ए॒तु प्र॒भि॒न्द॒न् ।
अ॒यं श॒त्रूञ्ज॒यतु॑ ज॒र्ह॒षा॒णो॒ऽयं वा॒जं ज॒यतु॑ वा॒ज॒सा॒तौ ॥
अ॒ग्नि॒ना॒ऽग्निः स॒मि॒द्ध्य॒ते क॒वि गृ॒ह॒प॒ति र्यु॒वा । ह॒व्य॒वा॒ङ्-जु॒ह्वा॒स्यः ॥
॥ त्वं ह॒ग्ने ( ) अ॒ग्नि॒ना वि॒प्रो वि॒प्रे॒ण स॒न्ध॒स॒ता ।
स॒खा स॒ख्या स॒मि॒द्ध्य॒से ॥ उ॒द॒ग्ने शु॒च॒य॒स्त॒व वि॒ज्यो॒ति॒षा ॥ 54

1.4.46.3 (Padam)

अ॒द॒ध्व॒रेषु॑ । रा॒जन् ॥ त्वया॑ । वा॒जम् । वा॒ज॒य॒न्त इति॑ वा॒ज-य॒न्तः ।
ज॒ये॒म । अ॒भी॒ति । स्या॑म । पृ॒थ॒सु॒तीः । म॒र्त्या॑नाम् ॥ त्वा॒म् । अ॒ग्ने ।

वा॒ज॒सा॒त॒म॒मि॒ति॒ वा॒ज – सा॒त॒म॒म् । वि॒प्राः॑ । वर्ध॑न्ति । सु॒ष्टु॒त॒मि॒ति॒
सु – स्तु॒त॒म् ॥ सः । नः । रा॒स्व । सु॒वी॒र्य॒मि॒ति॒ सु – वी॒र्य॑म् ॥
अ॒य॒म् । नः । अ॒ग्निः । वरि॑वः । कृ॒णो॒तू । अ॒य॒म् । मृ॒धः । पु॒रः ।
ए॒तु । प्र॒भि॒न्द॒न्नि॒ति॒ प्र – भि॒न्द॒न् ॥ अ॒य॒म् । श॒त्रून् । ज॒य॒तु ।
ज॒र्ह॒षा॒णः । अ॒य॒म् । वा॒ज॒म् । ज॒य॒तु । वा॒ज॒सा॒त॒वि॒ति॒ वा॒ज–सा॒तौ ॥
अ॒ग्नि॒ना॑ । अ॒ग्निः । स॒मि॒ति॒ । इ॒द॒ध्य॒ते । क॒विः । गृ॒ह॒प॒ति॒रि॒ति॒
गृ॒ह – प॒तिः । यु॒वा ॥ ह॒व्य॒वा॒डि॒ति॒ ह॒व्य – वा॒ट् । जु॒ह्वा॒स्य॒ इति॑
जु॒हु – आ॒स्यः ॥ त्व॒म् । हि । अ॒ग्ने ( ) । अ॒ग्नि॒ना॑ । वि॒प्रः ।
वि॒प्रे॒ण । स॒न् । स॒ता ॥ स॒खा । स॒ख्या । स॒मि॒द॒ध्य॒स॒ इति॑
स॒म् – इ॒द॒ध्य॒से ॥ उ॒दि॒ति॒ । अ॒ग्ने । शु॒च॒यः । त॒व । वी॒ति॒ ।
ज्यो॒ति॒षा ॥ 54 (64)

(म॒घ॒वा॒नं – म॒न्दे – ह्य॒ग्ने – च॒तु॒र्द॒श च) (A46)

Prasna Korvai with starting Padams of 1 to 46 Anuvaakams : -

आ ददे – वाचस्पतये – उपयामगृहीतोऽस्या – वायो – अयं वां –
॥ यावं – प्रातर्युजा – वयं – तं – ये देवा – स्त्रिंश दृ
दुपयामगृहीतोऽसी – मूर्ध्नि – मधुश्चे – न्द्राग्नि – ओमासो –
मरुत्वन्त – मिन्द्र – मरुत्वो – मरुत्वान् – महान् – महान्नुवत् –
कदा – वाम – मदब्धेभिर्हिरण्यपाणिं – सुशर्मा – बृहस्पति
सुतस्य – हरिरस्य – ग्न – उत्तिष्ठन् – तरणि – राप्यायस्वे –
युष्टे ये – ज्योतिष्मतीं – प्रयासाय – चित्त – मातिष्ठे – न्द्र –
मसावि – सर्वस्य – महान्त् – सजोषा – उदुत्यं – धातो –
रुं हि – यस्त्वा षट्चत्वारिंशत् ।

Korvai with starting Padams of 1, 11, 21 Series of Panchaatis : -

(आ ददे – ये देवा – महा – नुत्तिष्ठन्त् – सर्वस्य – सन्तु दुर्मित्रा
– श्रुतुष्पञ्चाशत् ।)

पद पाठे (वाक्य सहित) – प्रथमकाण्डे – चतुर्थः प्रश्नः

First and Last Padam of Fourth Prasnam : -

(आ ददे – वि ज्योतिषा ।)

॥ हरिः ओं ॥

॥ कृष्ण यजुर्वेदीय तैत्तिरीय संहितायां पद पाठे -

प्रथमकाण्डे चतुर्थः प्रश्नः समाप्तः ॥

Details of Panchati and Padam for Kandam 1 , Prasanam 4 (TS 1.4)

	Panchati	Padams
Anuvakam 1	2	109
Anuvakam 2	1	47
Anuvakam 3	1	57
Anuvakam 4	1	43
Anuvakam 5	1	20
Anuvakam 6	1	18
Anuvakam 7	1	19
Anuvakam 8	1	25
Anuvakam 9	1	26
Anuvakam 10	1	43
Anuvakam 11	1	42
Anuvakam 12	1	22
Anuvakam 13	1	35

पद पाठे (वाक्य सहित) – प्रथमकाण्डे – चतुर्थः प्रश्नः

Anuvakam 14	1	30
Anuvakam 15	1	20
Anuvakam 16	1	20
Anuvakam 17	1	26
Anuvakam 18	1	29
Anuvakam 19	1	29
Anuvakam 20	1	19
Anuvakam 21	1	26
Anuvakam 22	1	77
Anuvakam 23	1	24
Anuvakam 24	1	23
Anuvakam 25	1	14
Anuvakam 26	1	12
Anuvakam 27	1	15
Anuvakam 28	1	26
Anuvakam 29	1	23
Anuvakam 30	1	21
Anuvakam 31	1	20
Anuvakam 32	1	9
Anuvakam 33	1	19
Anuvakam 34	1	36
Anuvakam 35	1	24

पद पाठे (वाक्य सहित) – प्रथमकाण्डे – चतुर्थः प्रश्नः

Anuvakam 36	1	18
Anuvakam 37	1	26
Anuvakam 38	1	23
Anuvakam 39	1	27
Anuvakam 40	1	26
Anuvakam 41	1	26
Anuvakam 42	1	30
Anuvakam 43	2	118
Anuvakam 44	3	148
Anuvakam 45	3	156
Anuvakam 46	3	164
Total →	54	1810